Ruimtelijk kader kommengebied gemeente Beuningen

Notitie, kaartbeeld en beleidsanalyse

SWECO

Document Status:
Definitief
Datum: 11-02-2025

Sweco Nederland B.V.	Handelsregister 30129769		
Onderwerp	Ruimtelijk kader kommengebied		
Projectnummer	51003859-003	**Gecontroleerd door**	Anneke Rommers
Klant	Gemeente Beuningen		
Auteurs	Martijn Fledderus, Anneke Rommers,		
Datum	25 februari 2025	**Vrijgegeven door**	
Versie	Versie 3		
Documentreferentie	250211 Ruimtelijk kader kommengebied Beuningen		

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Leeswijzer 5

2 Beleidsanalyse 6
2.1 Aanpak beleidsanalyse 6
2.2 Belangrijkste bevindingen 8
2.2.1 Thematisch: waar schuurt het en wat versterkt elkaar 8
2.2.2 Gebiedsgericht: accentverschillen in het kommengebied 8
2.3 Conclusie beleidsanalyse 9

3 Opgaven in het kommengebied 10
3.1 Opgaven in het kommengebied op de (middel)lange termijn 10
3.2 Adviezen 11

4 Ruimtelijk Kader kommengebied 13
4.1 Totstandkoming en karakter van het kaartbeeld 13
4.2 Ruimtelijk Kader kommengebied 13

Bijlage 1: Beleidsanalyse 15
Aanleiding 16
1. Beantwoording raadsvraag visualisatie ambities kommengebied 16
Gemeentelijk beleid 18
2. Omgevingsvisie Beuningen 18
3. Groenbeleidsplan Beuningen 19
4. Landschapsontwikkelingsplan 20
5. LOP evaluatie 2012 & uitvoeringsstrategie 2013-2018 21
6. Historische Linten Ewijk toetsingskader 22
7. Brochure Landschapstypen Maas en Waal 22
8. Raadsbrief gebiedsontwikkeling Het Broek 22
9. Visie recreatie & toerisme 2020 23
10. Omgevingsprogramma recreatie & toerisme buitengebieden 23
11. Panorama 2040 woningbouw 25
12. Omgevingsprogramma Woningbouw 26
13. Energievisie Energiek Beuningen 27
14. Mobiliteitsvisie Gemeente Beuningen 27
15. Mobiliteitsplan 2035 Gemeente Beuningen 28
16. Gemeentelijke ‘Notitie functieverandering Buitengebied’ 29
Provincie, waterschap en regio 30
17. Omgevingsvisie provincie Gelderland 30
18. Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 30
19. Streekgids Land van Maas en Waal 31
20. Waterschapsbeleid 32
Beleid in ontwikkeling 32
21. Beleid in ontwikkeling 32
Andere documenten (o.a. visiedocumenten agrarische sector) 33
22. Kijk op agrarisch Beuningen 33
23. Informatienota B&W Kijk op Agrarisch Beuningen 34
24. Landbouwvisie ZLTO Rijk van Nijmegen 35
25. Andere externe relevante ontwikkelingen kommengebied 35

Bijlage 2: thematisch schema kommengebied Beuningen 36
Bijlage 3: Kaart – Ruimtelijk kader kommengebied 39

1 Inleiding

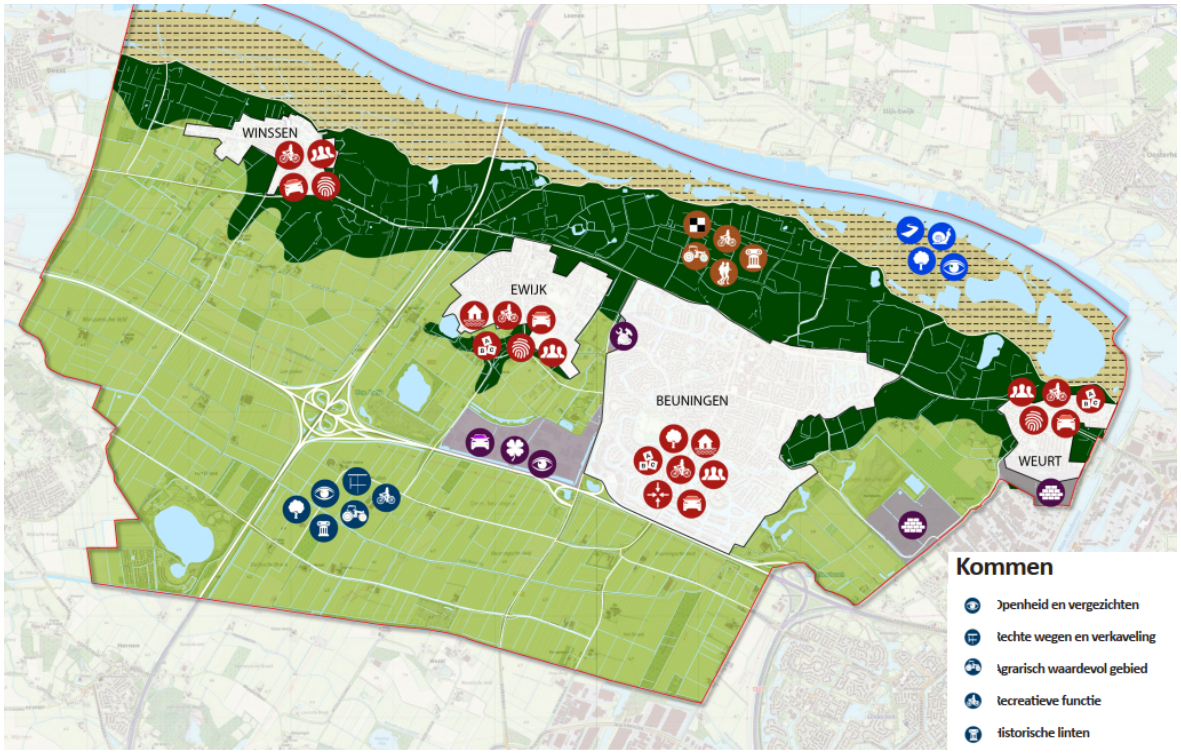
1.1 Aanleiding

Binnen het grondgebied van de gemeente Beuningen wordt vanuit meerdere ambities en opgaven een claim gelegd op de beschikbare ruimte. De druk op de beschikbare ruimte speelt ook in het kommengebied. Om hier grip op te krijgen en een integraal beeld te krijgen van de verschillende ruimtelijke vragen en effecten op het open kommengebied van de gemeente is dit ruimtelijk kader opgesteld.

Het Ruimtelijk kader Kommengebied geeft meer duiding aan de omgevingsvisie als het gaat om wenselijke ruimtelijke ontwikkelingen in het kommengebied. Het geeft een integraal beeld met verschillende zones en aandachtsgebieden. Het is een verdiepingsslag en aanvulling op de Omgevingsvisie gemeente Beuningen.

Omgevingsvisie

Het kommengebied in de gemeente Beuningen is het buitengebied ten zuiden van de oeverwallen. Kenmerkend voor dit gebied zijn de grootschalige openheid en rechte verkaveling, met lange rechte wegen en laanbeplanting. In figuur 1 is weergegeven welk deel van de gemeente onderdeel vormt van het kommengebied (lichtgroene aanduiding).

Figuur 1: Aanduiding van het kommengebied zoals opgenomen in de Omgevingsvisie (Bron: Omgevingsvisie gemeente Beuningen)

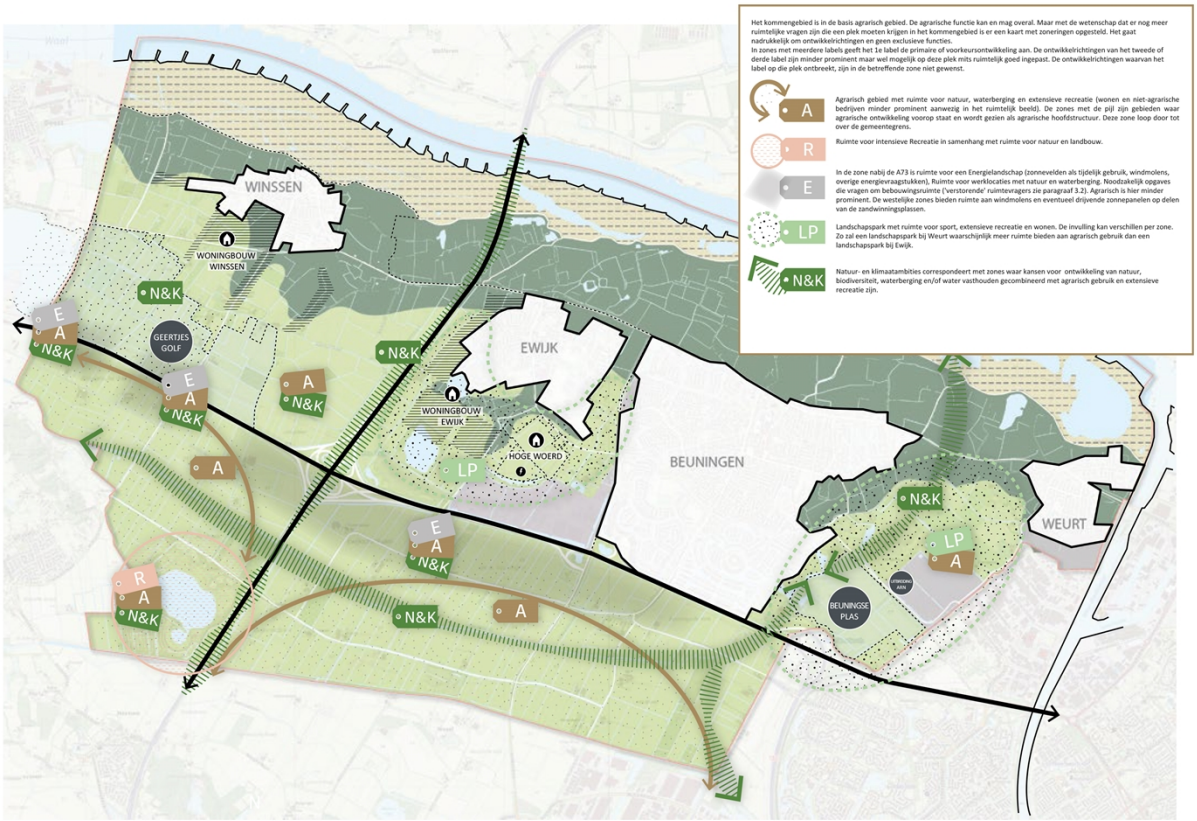
Naast het verschaffen van een integraal beeld van de ruimtelijke vragen en effecten, geeft dit kader zowel bestuurlijk als ambtelijk handvatten om beter te kunnen anticiperen op de gemeentelijke belangen in de verschillende regionale platformen en gebiedsprocessen over o.a. de ruimtelijke opgave (Regioarrangement), VLGG, NOVEX-ontwikkelperspectief, Verstedelijkingsopgave/ Gebiedsprogramma Rijk van Nijmegen, netcongestie en RES.

De totstandkoming van het ruimtelijk kader startte met een inventarisatie van bestaand beleid. Hiermee zijn kansen, hiaten en tegenstrijdigheden in beeld gebracht, alsook reeds vastgelegde beleidsuitgangspunten en toegezegde ontwikkelingen. Daarmee is inzichtelijk gemaakt wat er nu al

ligt en welke ruimtelijk kansen en knelpunten dat oplevert voor het kommengebied van Beuningen. Het geeft vervolgens richting ten aanzien van vraagstukken die nog niet zijn uitgewerkt en biedt een overkoepelende en integrale kijk op het bestaande beleid. Dit mondt uit in een totaalbeeld dat gepresenteerd is als het ‘Ruimtelijk Kader’ voor het kommengebied in Beuningen.

1.2 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk (2) licht de aanpak en belangrijkste bevindingen toe vanuit de uitgevoerde beleidsanalyse. Vervolgens komen in hoofdstuk 3 de belangrijkste opgaven in het kommengebied aan bod. Deze volgen uit de beleidsanalyse alsook uit de gesprekken en werksessies die hierover gevoerd zijn (zowel ambtelijk, bestuurlijk en met de Raad, als ook met agrariërs als belangrijke stakeholders in het kommengebied). Hieruit volgt binnen hetzelfde hoofdstuk een aantal adviezen bij het bepalen van ruimtelijke kaders voor het kommengebied. Tot slot vertaalt hoofdstuk 4 deze opgaven en adviezen naar een kaartbeeld dat een verbeelding geeft van het ‘Ruimtelijk Kader’ en de uitkomst is van deze analyse (zie figuur 2).

Figuur 2: Ruimtelijk Kader ontwikkelrichtingen kommengebied Beuningen (nadere toelichting zie paragraaf 4.2)

2 Beleidsanalyse

2.1 Aanpak beleidsanalyse

Om een beeld te krijgen van alle (beleids)ambities met betrekking tot het kommengebied is een beleidsanalyse uitgevoerd. Hiertoe is al het relevante gemeentelijk beleid geanalyseerd. Daarnaast is ook een aantal andere relevante documenten meegenomen.

In de beleidsanalyse is per (beleids-)document een korte samenvatting gegeven. Aan het eind van iedere paragraaf zijn de relevante elementen voor het kommengebied samengevat en beschreven in het gele kader: ruimtelijke ambities, kansen, belemmeringen, uitgangspunten en/of voorwaarden. De gehele analyse is opgenomen in bijlage 1 van deze notitie. Dit hoofdstuk vat alleen de belangrijkste bevindingen samen.

De beleidsanalyse is uitgevoerd in het voorjaar/zomer van 2024. Het op dat moment in ontwikkeling zijnde beleid is niet als document, maar wel als input van de betrokken beleidsmedewerkers meegenomen. Daarnaast is in de analyse provinciaal/regionaal beleid meegenomen. Ook is (niet als beleid, maar als input van de belangrijkste huidige stakeholders in het gebied) de visie van agrariërs meegenomen. Het onderstaande overzicht in tabel 1 geeft alle geanalyseerde documenten weer.

Deze beleidsanalyse is de input geweest voor werksessies binnen de gemeente (ambtelijk en bestuurlijk) om de bevindingen te valideren en aan te vullen. Op basis van beleid en de uitkomsten van de werksessies is bekeken waar de ambities en ruimteclaims onderling met elkaar schuren of elkaar versterken. In bijlage 2 staat een schematische weergave van deze ‘tussenstap’ zoals gebruikt in de ambtelijke werksessie in mei 2024.

Tabel 1: Overzicht geanalyseerde documenten beleidsanalyse

Thema	§	Documentnaam	Versie	Scope van document
Opgave kommengebied	1	Beantwoording raadvraag visualisatie ambities kommengebied + Projectopdracht Ruimtelijke kaders kommengebied gemeente Beuningen	2023 2024	Raadsvraag en projectopdracht om te komen tot ruimtelijke kaders kommengebied (achtergrond bij dit project)
		Gemeentelijk beleid		
Omgevingsvisie	2	Omgevingsvisie Beuningen	2021	Visie op hoofdlijnen over de fysieke leefomgeving van de hele gemeente
Groen en landschap	3	Groenbeleidsplan Beuningen	2022	Ambitie inclusief uitvoeringsplan ten aanzien van natuur en groen in de gemeente
	4	Landschapsontwikkelingsplan (LOP) – Inventarisatie en analyse – Landschapsvisie – Uitvoeringsplan	 2006 2006 2007	Landschapsontwikkelingsplan dat het landschap beschrijft, verdeelt in 8 deelgebieden en ambities en projecten uiteenzet voor de drie gemeenten die in gezamenlijkheid dit LOP hebben opgesteld.
	5	Landschapsontwikkelingsplan evaluatie 2012 & uitvoeringsstrategie 2013-2018	2013	Evaluatie van projecten tot dan toe en inzet voor vervolgperiode.
	6	Toetsingskader Linten Ewijk	2019	Uitgangspunten en ontwerprichtlijnen voor ontwikkelingen langs de Historische Linten Ewijk
	7	Brochure Landschapstypen Maas en Waal	2016	Brochure in opdracht van gemeenten uit het land van Maas en Waal gericht aan eigenaren van erven om deze landschappelijk goed in te richten.

Thema	§	Documentnaam	Versie	Scope van document
Recreatie en toerisme	8	Raadsbrief gebiedsontwikkeling Het Broek	2020	Raadsbrief m.b.t. recreatiebestemming en vervolgstappen Het Broek
	9	Visie recreatie & toerisme	2020	De visie voor een vitale recreatie- en toerismesector met ambities, aanpak en actiepunten voor 2021-2023
	10	Omgevingsprogramma recreatie & toerisme buitengebieden	2021	Kaders en mogelijkheden voor toeristisch-recreatieve initiatieven in de buitengebieden van de gemeente Beuningen
Wonen	11	Panorama 2040 omgevingsprogramma Woningbouw	2021	Globaal overzicht van mogelijke nieuwe woningbouwlocaties voor de gemeente
	12	Omgevingsprogramma woningbouw – Structuurmodel Winssen (2.12.1) – Structuurmodel Ewijk (2.12.2) – Structuurmodel Beuningen Noord (2.12.3) – Structuurmodel Beuningen Oost/Weurt (2.12.4)	 2021 2021 ??? ???	Concretere uitwerking woningbouwontwikkelingen voor 4 gebieden (structuurmodellen) + zes thema's woningbouw
Energie	13	Energievisie Energiek Beuningen	2016	Uitwerking ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn in de gemeente
Mobiliteit	14	Mobiliteitsvisie	2023	Ambities van de gemeente ten aanzien van mobiliteit
	15	Mobiliteitsplan	2024	Verdere uitwerking mobiliteitsvisie
Landbouw	16	Gemeentelijke uitwerking 'Notitie functieverandering Buitengebied' + B&W-voorstel Toevoeging functieveranderingsbeleid buitengebied en saldering	2010 2013	Gemeentelijke beleidsregels voor functieverandering in het buitengebied naar wonen.
		Provincie / regio		
Omgevingsvisie	17	Omgevingsvisie provincie Gelderland	2018	Provinciale omgevingsvisie
Groene Metropool Regio (GMR)	18	Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	2023	Beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de fysieke leefomgeving in de GMR Arnhem-Nijmegen
	19	Streekgids Land van Maas en Waal – Deelgebied Oeverwal en kom van Beuningen	2022	Provinciaal document als middel om te sturen en inspireren op streekeigen vormgeving en inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen.
	20	Waterschapsbeleid	-	
		Beleid in ontwikkeling		
Beleid in ontwikkeling	21	o.a. functieveranderingsbeleid, energiebeleid, economisch beleid	-	-
		Niet-beleidsdocumenten (visies externe partijen)		
Andere documenten (o.a. ingediende visie-documenten agrarische sector)	22	Kijk op Agrarisch Beuningen	2023	Visie op agrarisch Beuningen, opgesteld door de agrarische belangenvereniging
	23	Informatienota B&W Kijk op Agrarisch Beuningen	2023	Memo gemeente in reactie op de Kijk op Agrarisch Beuningen
	24	Landbouwvisie ZLTO Rijk van Nijmegen	-	Beschrijving visie voor de landbouw in het Rijk van Nijmegen en de rol van agrariërs voor de aankomende jaren door ZLTO

2.2 Belangrijkste bevindingen

2.2.1 Thematisch: waar schuurt het en wat versterkt elkaar

In het kommengebied spelen veel verschillende thema's die allemaal een effect hebben op de beschikbare ruimte. En daarmee ook op elkaar. Op basis van de beleidsscan en de ambtelijke werksessies zijn de verschillende ambities in kaart gebracht. Hierbij is bewust gekozen voor een thematische benadering om zo integraal mogelijk naar de onderlinge ruimtevragers in het kommengebied en de bijbehorende vraagstukken te kijken.

De gehanteerde thema's in de werksessie zijn:

- Landbouw
- Landschap en biodiversiteit
- Mobiliteit
- Energie
- Recreatie en toerisme
- Woningbouw
- Economie

Ieder van deze thema's kent ambities en uitgangspunten vanuit gemeentelijk beleid, maar ook raakvlakken met andere ontwikkelingen in de vorm van kansen of knelpunten. Sommige thema's of ambities schuren met elkaar. In de matrix in bijlage 2 is hiervan per thema een overzicht gepresenteerd. De inhoud is tot stand gekomen op basis van de beleidsscan en de werksessies die in het kader van dit vraagstuk gehouden zijn.

Op basis van deze matrix en een kwalitatief oordeel van de betreffende beleidsadviseurs, is een inschatting gemaakt van de ruimtevraag die de verschillende thema's in het kommengebied neerleggen, zowel op de korte als op de langere termijn. zijn de in beeld gebracht. De belangrijkste opgaven, ruimtevragers en bevindingen zijn behalve in de matrix, ook in het volgende hoofdstuk samengevat als opmaat naar een verbeelding van het ruimtelijk kader.

2.2.2 Gebiedsgericht: accentverschillen binnen het kommengebied

Niet alles speelt overal. In specifieke gebieden komt een groot deel van de thema's samen. Of ligt juist de nadruk op bepaalde ruimtevragers ten opzichte van andere thema's. Vanuit de analyse vormt zich 'door de oogharen heen' een globale indeling van zones binnen het kommengebied. Ten eerste is er de zone tussen Beuningen en Weurt. Er spelen hier veel verschillende opgaves en vanuit het regioarrangement is dit gebied ook aangewezen als locatie voor een gebiedsproces. In deze zone zoekt men naar ruimte voor woningbouw, sport, recreatief uitloopgebied, groene buffer tussen de kernen en agrarische bedrijvigheid.

Rondom de snelweg A73 en de voorziene rondweg voor Ewijk zuid ligt de nadruk meer op energie en verschillende vormen van bedrijvigheid en mobiliteit.

Verder zuidelijk, in de 'buik' van het kommengebied tekent zich een gebied af waar de nadruk ligt op een hoofdzakelijk agrarisch gebruik, gecombineerd met groenblauwe dooradering dat aansluit bij de ruimtevraag voor klimaataanpassingen en natuurontwikkeling. Het gebied rond de Beuningse Plas blijft beschikbaar als recreatief gebied samen met agrarische functies en natuur en klimaatdoelstellingen.

2.3 Conclusie beleidsanalyse

Er liggen veel verschillende (beleids)ambities in het kommengebied van de gemeente Beuningen waardoor het noodzakelijk is om keuzes te maken en te komen tot een overkoepelend ontwikkelperspectief.

Het bestaande en in ontwikkeling zijnde beleid geeft op zichzelf voldoende aanknopingspunten voor de inhoudelijke ambities van de gemeente op de verschillende thema's. Wat in het huidige beleid ontbreekt en waar dit ruimtelijk kader naar streeft, is het integraal en in samenhang bepalen waar en in welke mate deze ambities in het kommengebied kunnen en mogen landen. Om te komen tot dit totaalbeeld is in het volgende hoofdstuk de vervolgstap gezet door de belangrijkste opgaven in het kommengebied te duiden en daar een aantal adviezen aan te koppelen.

3 Opgaven in het kommengebied

De analyse zoals beschreven in het voorgaande hoofdstuk heeft bijgedragen aan de totstandkoming van een uniform beeld van de belangrijkste opgaven. In paragraaf 3.1 worden deze opgaven (ruimtevragers) in het kommengebied voor de middellange termijn neergezet en in paragraaf 3.2 is daaraan een aantal adviezen gekoppeld. Deze opgaven en adviezen vormen samen het ruimtelijke kader dat ook is voorzien van een verbeelding waarin adviezen vertaald zijn naar voorkeurszones en mogelijke combinaties.

3.1 Opgaven in het kommengebied op de (middel)lange termijn

Hieronder worden de fundamentele ruimtevragers benoemd die op basis van de analyse over de (middel)lange termijn een significante aanwezigheid vragen in het kommengebied.

- **Een deel van het kommengebied is in toenemende mate te zien als energielandschap om daarmee ruimte te bieden aan de energietransitie.**
  Met de ontwikkeling van windmolens in Beuningen en buurgemeente Wijchen en de vergunning van vier zonnevelden in het kommengebied is sprake van een begin van een energielandschap. Opwekken van duurzame energie kan voor bepaalde delen van het kommengebied ook een drager of een middel zijn om voor een aanvullend toekomstperspectief van agrarische bedrijven en landschappelijke versterking te zorgen. Belangrijke kanttekening hierbij is wel dat de nu vergunde zonnevelden gezien worden als een tijdelijke oplossing in het huidige energievraagstuk. Het is dus niet zo dat elke locatie met een zonneveld, aanleiding is om te transformeren tot energielandschap nu en in de toekomst. In het gebied wordt bovendien in het kader van netcongestie gezocht naar een locatie voor een nieuw te realiseren (onder)station (ruimtevraag TenneT/Liander). Naast deze ontwikkelingen is er ook een vraag naar het wel of niet toestaan van kleine erfwindmolens. Daar is nu nog geen specifiek beleid voor, maar kaders voor erfwindmolens maken wel onderdeel uit van het nieuwe energieprogramma. Daarnaast hebben ontwikkelingen op het gebied van energietransitie ook vaak een aanzuigende werking voor andere ontwikkelingen die veel energie vragen of die een directe relatie hebben met het opwekken of distribueren van energie. Denk daarbij aan batterijsystemen, energieopslag maar ook laadsystemen voor de transportsector.

- **Woningbouwlocaties rondom de bestaande dorpen (vaak liggend nabij grenzen oeverwallen-kommengebied).**
  De (toekomstige) woningbouwlocaties binnen de gemeente Beuningen liggen vrijwel allemaal op de grens van de oeverwallen en het kommengebied of grotendeels in het kommengebied. Dit vraagt om extra aandacht voor klimaatbestendige inrichting van deze nieuwe wijken.

- **Werklocaties en mobiliteit in de corridor langs de A73.**
  Op regioniveau wordt momenteel onderzoek gedaan naar de toekomstige behoeftes aan werklocaties. Een deel van deze behoefte zal in het gebied Wijchen-Beuningen een plek krijgen. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de zone gekoppeld aan de A73 en andere infrastructurele lijnen. Daarnaast onderzoekt men vanuit mobiliteit de mogelijkheden voor een mobiliteitshub aan de A73. Het ligt in de lijn der verwachting dat mobiliteit, werklocaties en energie elkaar opzoeken nabij de huidige infrastructurele lijnen.

- **Landbouw passend bij toekomstbestendige sector en karakter van agrarische sector in Beuningen**.
  De landbouwsector gaat in de toekomst te maken krijgen met groei per bedrijf, maar zonder netto groei voor de agrarische sector als geheel binnen de gemeente. Dit zal waarschijnlijk leiden tot meer dieren per boer, maar minder boeren binnen hetzelfde gebied. Voorlopig blijft de nadruk liggen op veeteelt ten opzichte van akkerbouw, wat logisch is gezien de bodem in het kommengebied.

  In hoeverre alternatieve bedrijfsvormen (biologische veehouderij, alternatieve teelt, voedselbos) aantrekkelijk zijn voor de huidige agrarische ondernemers, is sterk afhankelijk van de ondernemers zelf. Voor de bestaande agrariërs zijn de komende tien jaar erg belangrijk in relatie tot opvolging, wisselingen en bedrijfsaanpassingen. De behoefte aan een goed verdienmodel en een duidelijk toekomstperspectief is evident.

- **Groen-blauw raamwerk en landschap**
  Voor landschap, natuur en biodiversiteit wil de gemeente inzetten op het versterken van het groen-blauwe raamwerk in het kommengebied. Hierbij liggen de grootste kansen in het gebied ten westen van de A50 en langs de Weteringen. Samenwerking met agrariërs is daarbij belangrijk. Ook tussen de verschillende kernen van de gemeente Beuningen is behoud van onbebouwd, groen landschap, rijk aan biodiversiteit van belang. Niet alleen om de verschillende kernen te accentueren, maar ook als uitloopgebied vanuit die kernen en als corridor van de Waal in het noorden naar de Maasduinen ten zuiden van de gemeente.

- **Ontwikkeling van het Broek**
  Bij gebied Het Broek is een verdere bundeling en concentratie van zowel intensieve als extensieve dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen gewenst (verbreding en verdieping van het aanbod in voorzieningen en evenementen). Doel is daarmee dit gebied duurzamer en aantrekkelijker te maken en om recreatie en toerisme in gemeente Beuningen te bevorderen. De ontwikkeling van het Broek krijgt binnen het programma recreatie en toerisme zijn uitwerking.

- **Waterberging/vernatting**
  Hoewel deze opgave nog niet concreet is, is al wel duidelijk dat waterberging en vernatting een thema is dat in de nabije toekomst gaat spelen en dat ook een plek gaat krijgen binnen het kommengebied. Concrete eisen en plannen zijn voor een belangrijk deel ook afhankelijk van het waterschap en de ambities op regionaal niveau.

  Naast waterberging en het reserveren van ruimte voor klimaatadaptatie zal het kommengebied in de toekomst mogelijk ook een rol krijgen in het lokaal langer vasthouden van water.

Bovenstaande ruimte-vragende opgaven zijn vertaalt en waar mogelijk gecombineerd naar een ruimtelijke verbeelding.

3.2 Adviezen

In deze paragraaf is een aantal adviezen meegegeven die uit de analyse en werksessies naar voren zijn gekomen. Deze adviezen zijn verwerkt in het ruimtelijk kader voor het kommengebied en de verbeelding daarvan. Deze adviezen zijn relevant om tot een realistische en toekomstbestendige ruimtelijk kader te komen:

- **‘Geven en nemen’ – samenwerken met de agrariërs**. We vragen veel, daarom moeten we ook wat kunnen bieden. Goede afspraken met agrariërs in het gebied zijn de sleutel tot goed ruimtelijk beleid. Tegenover de vraag aan de agrarische sector om zich te

transformeren, moet de gemeente ook wat te bieden hebben. Daar ontbreekt het nu nog aan. Er kan gedacht worden aan omvormingsmogelijkheden, kavelruil en verbreding en variatie in functies. Belangrijk is wel dat de rol van de gemeente primair faciliterend is, omdat de gemeente zelf maar weinig grond in eigendom heeft. Samenwerking met agrarische sector is cruciaal, waarbij maatwerk, dialoog en reële tegenprestaties centraal staan. Het huidige functieveranderingsbeleid is te star en eenzijdig. Geadviseerd wordt om bij de actualisatie de aspecten maatwerk, dialoog, en reële tegenprestaties centraal te stellen. Als onderdeel hiervan is het zinvol om samen met de agrariërs kijken naar waar de bedrijven staan in relatie tot hun toekomstambities en met hun vragen voor de toekomst. Vervolgens kan de gemeente samen met de agrariërs handen en voeten geven aan meer landbouwperspectief.

- **Bundeling van 'verstorende' ruimtevragen.** Sommige ruimte-vragende functies worden als meer verstorend ervaren in het kommengebied dan andere functies. Deze functies zijn soms wel noodzakelijk voor de leefkwaliteit van onze gemeente. Het bundelen van dit soort verstorende functies in één gebied kan helpen om de ruimtelijke kwaliteit op andere locaties op peil te houden. Dit vraagt wel om duidelijke regie vanuit de gemeente, alsook heldere uitspraken over wat in welk gebied wel en niet wenselijk is aan ontwikkeling en/of functies. Ook mag het geen vrijbrief zijn om de waarden en kwaliteiten van het kommengebied te negeren en zomaar alles toe te staan. Ook bij potentieel verstorende functies moet de gemeente blijven nadenken over hoe deze het beste kan passen in de omgeving. Combineren van ruimtevragen kan ook versterkend werken (denk aan aanbod en vraag van energie samenbrengen). Behoud van het karakteristieke landschap blijft voorop staan. Het clusteren van de diverse gebouwde ontwikkelingen op het gebied van energie, bedrijven en verkeer kan een aantrekkelijke optie zijn. Door dit soort clusters heel bewust te combineren met een stevig landschappelijk raamwerk van groene en blauwe functies, kan de kwaliteit worden vergroot. Dit vraagt wel om duidelijke keuzes.

- **Denken in deelgebieden binnen het kommengebied.** Het kommengebied is niet een aaneengesloten homogeen gebied. Het gehele kommengebied deelt in de basis dezelfde karaktereigenschappen maar door verschillen in historie, locatie en ontwikkeling (zowel historisch als richting de toekomst), zijn er verschillende deelgebieden te onderscheiden. De verschillende deelgebieden ieder een eigen nadruk geven kan een goede methode zijn om meer grip te krijgen op het gebied. De verschillen in de deelgebieden zitten bijvoorbeeld in de verschillende dominantie van ruimtevragers, de eigendomsverhoudingen of de bereikbaarheid. Door samen met betrokken partijen deze deelgebieden nader te bekijken en te definiëren ontstaat er een gezamenlijk beeld van de mogelijke ontwikkeling van een gebied en een basis voor een gebiedsvisie.

- **Water en bodem sturend.** Water en bodem sturend is een belangrijk uitgangspunt, juist in het kommengebied. Door als gemeente water en bodem sturend als belangrijk kader te hanteren is het mogelijk om meer regie te voeren op eventuele locaties voor ontwikkelingen. Hierbij kunnen stresstesten op het gebied van water helpen om kwetsbare plekken goed in beeld te brengen. Dit soort kwetsbare plekken zijn minder logische locaties voor bijvoorbeeld belangrijke infrastructuur en energievoorzieningen.

De opgaven in het kommengebied in combinatie met bovenstaande adviezen vormen de bouwstenen voor de verbeelding van het ruimtelijk kader met zones en ontwikkelingsrichtingen per zone. Deze wordt in het volgende hoofdstuk gepresenteerd.

4 Ruimtelijk Kader kommengebied

4.1 Totstandkoming en karakter van de verbeelding

Dit hoofdstuk vertaalt de (ruimtelijke) opgaven en adviezen uit het voorgaande hoofdstuk naar een verbeelding van het ruimtelijk kader en als conclusie van deze analyse en het doorlopen proces. De verbeelding is, net als de beleidsanalyse en de daaruit vertaalde opgaven, tot stand gekomen in afstemming met de verschillende beleidsvelden binnen de gemeente door middel van enkele werksessies.

De verbeelding schept een integraal beeld voor het kommengebied, met daarbinnen verschillende zones met een ‘primaire’ en eventueel ‘secundair(e)’ ontwikkelrichtingen voor betreffende zones. De verbeelding dient als vertrekpunt voor het gezamenlijk met (interne en externe) stakeholders bepalen van een ontwikkelperspectief voor het kommengebied. De verbeelding en de zones die daarop zijn aangeduid, hebben geen ‘harde’ grenzen die direct één-op-één vertaald kunnen worden in bijvoorbeeld planologische instrumenten of regels. Dit ruimtelijk kader geeft dus eerder de ‘grote lijnen’ weer waar de gemeente zich op zal baseren.

Deze verbeelding dient als richtinggevend kader (en/of om als handvat te gebruiken) bij het anticiperen op gemeentelijke belangen in regionale platformen en gebiedsprocessen enerzijds, en binnengemeentelijke (beleids)uitwerkingen en gebiedsvraagstukken anderzijds.

Belangrijk om te noemen, tot slot, is het feit dat de gemeentelijke rol in het kommengebied vooral is om een visie neer te leggen en de bijbehorende kaders te scheppen. De gemeente heeft echter geen significante grondposities en/of middelen om een actieve rol te spelen in realisatie of ontwikkeling van het gebied. Wel heeft de gemeente een faciliterende rol, passend bij haar visie op hoe de verschillende ruimteclaims in het kommengebied kunnen landen. Dit ruimtelijk kader kommengebied en de verbeelding reflecteert deze visie.

4.2 Ruimtelijk Kader kommengebied

Hieronder in figuur 3 is de verbeelding weergegeven. Een grotere versie is opgenomen in bijlage 3.

Het kommengebied is in de basis agrarisch gebied. De agrarische functie kan en mag overal. Maar met de wetenschap dat er nog meer ruimtelijke vragen zijn die een plek moeten krijgen in het kommengebied is er een kaart met zoneringen opgesteld. Het gaat nadrukkelijk om ontwikkelrichtingen en geen exclusieve functies.

In zones met meerdere labels geeft het 1e label de primaire of voorkeursontwikkeling aan. De ontwikkelrichtingen van het tweede of derde label zijn minder prominent maar wel mogelijk op deze plek mits ruimtelijk goed ingepast. De ontwikkelrichtingen waarvan het label op die plek ontbreekt, zijn in de betreffende zone niet gewenst.

Op de verbeelding staan de volgende labels:

Agrarisch gebied met ruimte voor natuur, waterberging en extensieve recreatie (wonen en niet-agrarische bedrijven minder prominent aanwezig in het ruimtelijk beeld). De zones met de pijl zijn gebieden waar agrarische ontwikkeling voorop staat en wordt gezien als agrarische hoofdstructuur. Deze zone loop door tot over de gemeentegrens.

Ruimte voor intensieve **Recreatie** in samenhang met ruimte voor natuur en landbouw.

In de zone nabij de A73 is ruimte voor een **Energielandschap** (zonnevelden als tijdelijk gebruik, windmolens, overige energievraagstukken), Ruimte voor werklocaties met natuur en waterberging. Noodzakelijk opgaves die vragen om bebouwingsruimte ('verstorende' ruimtevragers zie paragraaf 3.2). Agrarisch is hier minder prominent. De westelijke zones bieden ruimte aan windmolens en eventueel drijvende zonnepanelen op delen van de zandwinningsplassen.

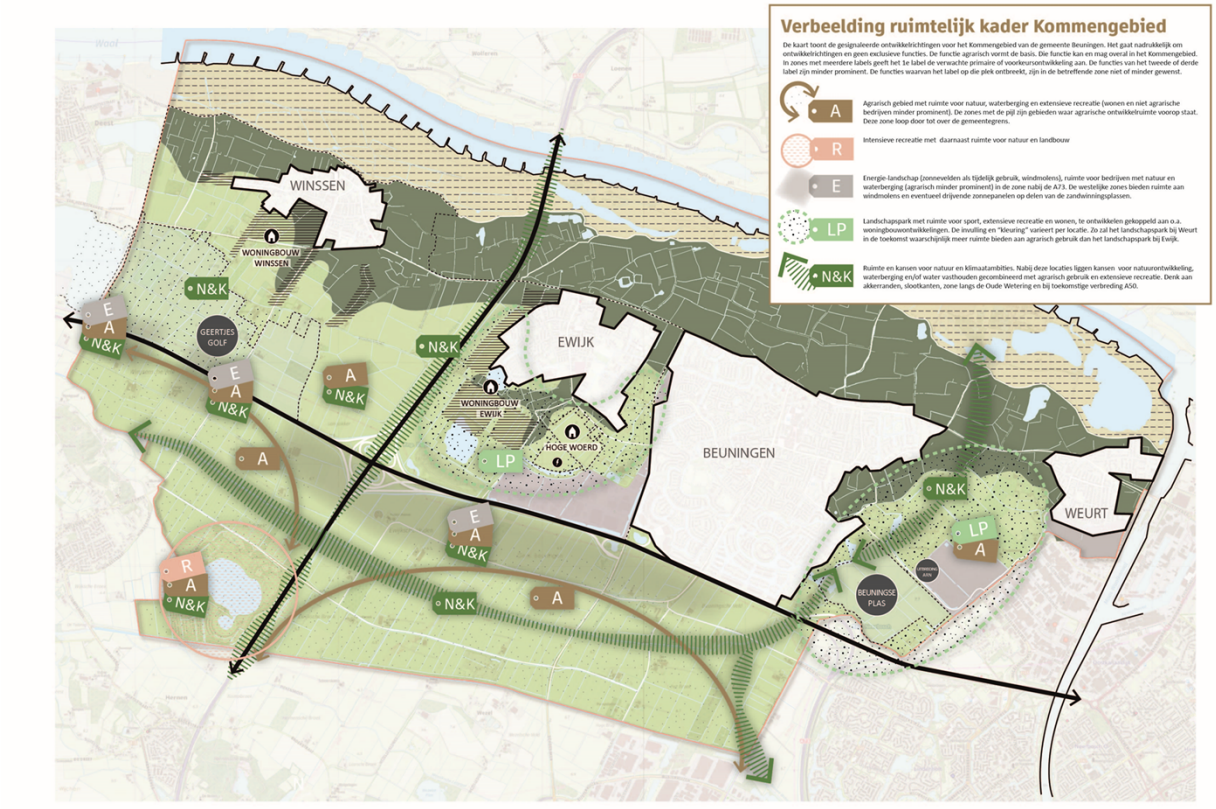
Figuur 4:
Ruimtelijk Kader

Landschapspark met ruimte voor sport, extensieve recreatie en wonen. De invulling kan verschillen per zone. Zo zal een landschapspark bij Weurt waarschijnlijk meer ruimte bieden aan agrarisch gebruik dan een landschapspark bij Ewijk.

Natuur- en klimaatambities correspondeert met zones waar kansen voor ontwikkeling van natuur, biodiversiteit, waterberging en/of water vasthouden gecombineerd met agrarisch gebruik en extensieve recreatie zijn.

Figuur 3 Ruimtelijk kader ontwikkelrichtingen kommengebied Beuningen

Bijlage 1: Beleidsanalyse

In de beleidsanalyse is per (beleids-)document een korte samenvatting gegeven en vervolgens (in het gele kader aan het eind van iedere paragraaf) een relatering aan mogelijke kansen, belemmeringen, uitgangspunten en/of voorwaarden specifiek voor het kommengebied.

Deze beleidsanalyse is de input geweest voor gesprekken (ambtelijk en bestuurlijk) binnen de gemeente om de conclusies te valideren en aan te vullen, en vervolgens te kijken waar de ambities en ruimteclaims die volgen uit de beleidsanalyse onderling met elkaar schuren of elkaar versterken.

De beleidsanalyse is uitgevoerd in voorjaar/zomer van 2024. Het op dat moment in ontwikkeling zijnde beleid is niet als document, maar wel als input van de betrokken beleidsmedewerkers meegenomen. Daarnaast is in de analyse provinciaal/regionaal beleid meegenomen. Ook is (niet als beleid, maar als input van de belangrijkste huidige stakeholders in het gebied) de visie van agrariërs meegenomen. Het onderstaande overzicht geeft alle geanalyseerde documenten weer.

Thema	§	Documentnaam	Versie	Scope van document
Opgave kommengebied	1	Beantwoording raadvraag visualisatie ambities kommengebied + Projectopdracht Ruimtelijke kaders kommengebied gemeente Beuningen	2023 2024	Raadsvraag en projectopdracht om te komen tot ruimtelijke kaders kommengebied (achtergrond bij dit project)
		Gemeentelijk beleid		
Omgevingsvisie	2	Omgevingsvisie Beuningen	2021	Visie op hoofdlijnen over de fysieke leefomgeving van de hele gemeente
Groen en landschap	3	Groenbeleidsplan Beuningen	2022	Ambitie inclusief uitvoeringsplan ten aanzien van natuur en groen in de gemeente
	4	Landschapsontwikkelingsplan (LOP) – Inventarisatie en analyse – Landschapsvisie – Uitvoeringsplan	 2006 2006 2007	Landschapsontwikkelingsplan dat het landschap beschrijft, verdeelt in 8 deelgebieden en ambities en projecten uiteenzet voor de drie gemeenten die in gezamenlijkheid dit LOP hebben opgesteld.
	5	Landschapsontwikkelingsplan evaluatie 2012 & uitvoeringsstrategie 2013-2018	2013	Evaluatie van projecten tot dan toe en inzet voor vervolgperiode.
	6	Toetsingskader Linten Ewijk	2019	Uitgangspunten en ontwerprichtlijnen voor ontwikkelingen langs de Historische Linten Ewijk
	7	Brochure Landschapstypen Maas en Waal	2016	Brochure in opdracht van gemeenten uit het land van Maas en Waal gericht aan eigenaren van erven om deze landschappelijk goed in te richten.
Recreatie en toerisme	8	Raadsbrief gebiedsontwikkeling Het Broek	2020	Raadsbrief m.b.t. recreatiebestemming en vervolgstappen Het Broek
	9	Visie recreatie & toerisme	2020	De visie voor een vitale recreatie- en toerismesector met ambities, aanpak en actiepunten voor 2021-2023
	10	Omgevingsprogramma recreatie & toerisme buitengebieden	2021	Kaders en mogelijkheden voor toeristisch-recreatieve initiatieven in de buitengebieden van de gemeente Beuningen

Thema	§	Documentnaam	Versie	Scope van document
Wonen	11	Panorama 2040 omgevingsprogramma Woningbouw	2021	Globaal overzicht van mogelijke nieuwe woningbouwlocaties voor de gemeente
	12	Omgevingsprogramma woningbouw – Structuurmodel Winssen (2.12.1) – Structuurmodel Ewijk (2.12.2) – Structuurmodel Beuningen Noord (2.12.3) – Structuurmodel Beuningen Oost/Weurt (2.12.4)	 2021 2021 ??? ???	Concretere uitwerking woningbouwontwikkelingen voor 4 gebieden (structuurmodellen) + zes thema's woningbouw
Energie	13	Energievisie Energiek Beuningen	2016	Uitwerking ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn in de gemeente
Mobiliteit	14	Mobiliteitsvisie	2023	Ambities van de gemeente ten aanzien van mobiliteit
	15	Mobiliteitsplan	2024	Verdere uitwerking mobiliteitsvisie
Landbouw	16	Gemeentelijke uitwerking 'Notitie functieverandering Buitengebied' + B&W-voorstel Toevoeging functieveranderingsbeleid buitengebied en saldering	2010 2013	Gemeentelijke beleidsregels voor functieverandering in het buitengebied naar wonen.
		Provincie / regio		
Omgevingsvisie	17	Omgevingsvisie provincie Gelderland	2018	Provinciale omgevingsvisie
Groene Metropool Regio (GMR)	18	Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	2023	Beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de fysieke leefomgeving in de GMR Arnhem-Nijmegen
	19	Streekgids Land van Maas en Waal – Deelgebied Oeverwal en kom van Beuningen	2022	Provinciaal document als middel om te sturen en inspireren op streekeigen vormgeving en inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen.
	20	Waterschapsbeleid	-	
		Beleid in ontwikkeling		
Beleid in ontwikkeling	21	o.a. functieveranderingsbeleid, energiebeleid, economisch beleid	-	-
		Niet-beleidsdocumenten (visies externe partijen)		
Andere documenten (o.a. ingediende visie-documenten agrarische sector)	22	Kijk op Agrarisch Beuningen	2023	Visie op agrarisch Beuningen, opgesteld door de agrarische belangenvereniging
	23	Informatienota B&W Kijk op Agrarisch Beuningen	2023	Memo gemeente in reactie op de Kijk op Agrarisch Beuningen
	24	Landbouwvisie ZLTO Rijk van Nijmegen	-	Beschrijving visie voor de landbouw in het Rijk van Nijmegen en de rol van agrariërs voor de aankomende jaren door ZLTO

Aanleiding

1. Beantwoording raadsvraag visualisatie ambities kommengebied

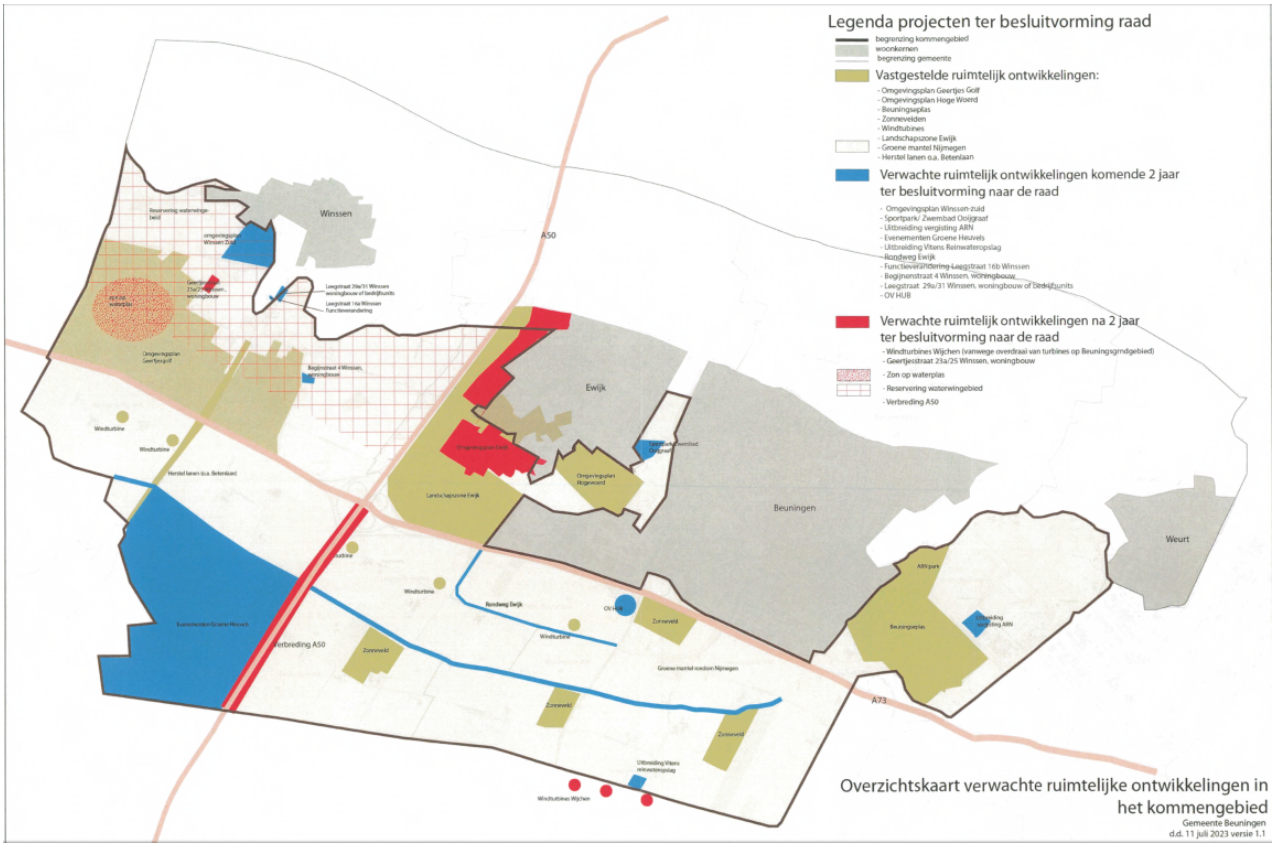
Door fractie Beuningen Nu en Morgen is 21 mei 2023 de vraag gesteld aan het college om voor het kommengebied een kaart aan te reiken waarop aanwezige, toegezegde en toekomstig verwachte ruimtelijke ontwikkelingen worden geprojecteerd. Dit omdat verschillende ruimtevragers druk leggen op schaarse ruimte en om deze goed in balans te kunnen ontwikkelen. Omdat een integraal

beeld van de ruimtelijke effecten van (toekomstige) keuzes ontbreekt, maakt dit het kommengebied binnen de gemeentegrenzen extra kwetsbaar.

In de beantwoording is een kaart opgeleverd met:

- Groen: ruimtelijke ontwikkelingen die door de raad zijn vastgesteld
- Blauw: ruimtelijke ontwikkelingen waaraan wordt gewerkt en naar verwachting binnen twee jaar voor besluitvorming worden voorgelegd
- Rood: doorkijk naar verwachte ruimtelijke ontwikkelingen na 2025

Daarnaast spelen er nog meer ontwikkelingen die nog niet kunnen worden ingetekend. Ook worden ruimtelijke vraagstukken benoemd waar komende twee jaar aan wordt gewerkt (visie bedrijventerreinen, groene mantel, verstedelijkingsprogramma GMR, OV HUB-locatie zoektocht vanuit regio) en verder dan twee jaar vooruit (visie op groenblauw kommengebied, omgevingsprogramma landschap, uitwerking beleid vanuit omgevingsvisie en programma's en locatie voor een nieuw onderstation in de driehoek Beuningen-Wijchen-Druten). Zie hieronder het kaartbeeld.

In maart 2024 is opvolgend de projectopdracht voor ruimtelijke kaders kommengebied gemeente Beuningen opgesteld. Doelstelling: Komen tot een ruimtelijk kader voor het kommengebied waarmee zowel bestuurlijk als ambtelijk beter kan worden geanticipeerd op de gemeentelijke belangen in de verschillende regionale platvormen. Zodat de input van de raad wordt meegenomen in deze gesprekken over de gebiedsprocessen.

De kaart bij de beantwoording van de raadsvraag vormt een eerste integraal beeld van geplande en voorziene ontwikkelingen en kan als goede basis dienen voor deze opdracht, door deze kwalitatief verder aan te vullen vanuit beleidsdocumenten en andere input. En daarmee een verder integraal beeld te krijgen van de ruimteclaims en ambities.

Gemeentelijk beleid

2. Omgevingsvisie Beuningen

In de Omgevingsvisie wordt de visie voor de fysieke leefomgeving en ruimtelijke en sociale aspecten tot 2040 beschreven. Het document bestaat uit (algemenere) ambities, uitgewerkt in speerpunten, ten aanzien van de fysieke leefomgeving. Daarnaast wordt per gebied (Uiterwaarden, Oeverwallen, Kommen, Woongebied en Bedrijventerreinen) beschreven wat de gebiedsgerichte opgaven, waarden en ambities zijn.

De omgevingsvisie telt vijf overkoepelende ambities. Die gelden gemeente-breed voor de fysieke leefomgeving, dus ook voor het kommengebied:

- Beuningen heeft voldoende woningen en voldoende bereikbare voorzieningen op de juiste plek, waardoor we leefbare kernen hebben
- Beuningen is gezond, inclusief en veilig
- Beuningen is energieneutraal en klimaatbestendig
- Beuningen heeft een schone leefomgeving met waterkwaliteit, bodemkwaliteit en luchtkwaliteit die voldoen aan de normen. Ook heeft Beuningen zo min mogelijk hinder van geluid, geur, licht en omgevingsrisico's. Beuningen streeft naar vergroting van de biodiversiteit
- Beuningen is ondernemend en uitnodigend

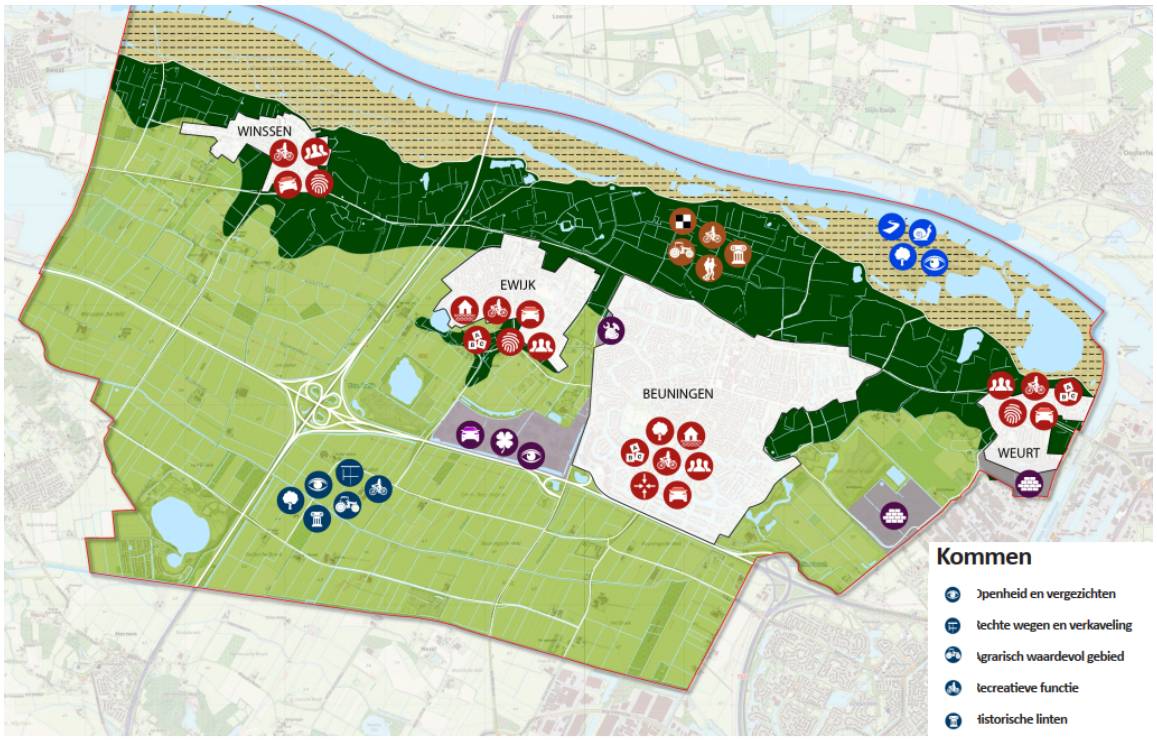
Het belangrijkste uitgangspunt dat relevant is voor de kommengebieden is dat het karakter en de landschappelijke structuur behouden worden. Kenmerkend voor het gebied zijn de grootschalige openheid en rechte verkaveling, met lange rechte wegen en laanbeplanting. Kenmerkende weteringen lopen van oost naar west door het gebied. Het kommengebied is niet overal open. Het gebied tussen Weurt en Beuningen kent een meer besloten karakter en minder rechtlijnige verkaveling.Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk onder strikte voorwaarden:

- Landschappelijke structuren versterken, zoals laanbeplanting, is wel mogelijk als het daarmee de aantrekkelijkheid van het gebied vergroot en de ecologische verbindingen daarmee worden versterkt.
- Bij het Broek/Groene Heuvels kunnen recreatieve functies verder ontwikkeld worden. Daarnaast zijn ten noorden van de Maas en Waalweg en tussen de Jonkersstraat en Reekstraat (inclusief Beuningse plas) solitaire recreatieve functies onder voorwaarden mogelijk.

Een ander belangrijk uitgangspunt is dat de grootschalige agrarische functies behouden worden. De agrarische bedrijvigheid moet niet beperkt worden. Huidige agrarische functies kunnen wel gecombineerd worden met nieuwe functies (functieverbreding). Daarnaast kunnen nieuwe functies toegekend worden aan een voormalig agrarisch bouwperceel. Zo spreekt de gemeente over kleinschalige recreatief-toeristische bedrijven, wonen en lokale producenten van gezond en duurzaam voedsel als alternatieve functies. Wel geeft de gemeente onder speerpunt 12 aan dat megastallen, nieuwe vestiging van (niet-grondgebonden) agrarische bedrijven, intensieve veehouderij en glastuinbouw niet mogelijk zijn.

Het derde belangrijke uitgangspunt is het vergroten van de biodiversiteit in de buitengebieden. De gemeente wil dit bereiken door onder andere groengebieden en -structuren verder te ontwikkelen en deze onderling met elkaar te verbinden. Om dit te ondersteunen wordt een notitie biodiversiteit opgesteld, worden agrariërs gestimuleerd om maatregelen te nemen om de biodiversiteit te vergroten en wordt bij het beheer van de openbare ruimte rekening gehouden met de biodiversiteit.

Op onderstaande kaart worden kenmerken van het kommengebied (lichtgroen) aangeduid met de blauwe bolletjes (toelichting in legenda rechtsonder).

De Omgevingsvisie biedt drie belangrijke uitgangspunten die relevant zijn om mee te nemen in de ruimtelijke kaders voor het kommengebied: (1) behoud van karakter en landschappelijke structuur, (2) behoud van grootschalige agrarische functies en (3) vergroten van biodiversiteit.

3. Groenbeleidsplan Beuningen

In het Groenbeleidsplan wordt de visie van de gemeente Beuningen beschreven ten aanzien van haar groenstructuur. Deze visie krijgt handen en voeten door middel van vijf thema's: gemeentelijk bomenbestand, biodiversiteit, klimaatadaptatie, functioneel en hoogwaardig nieuw groen, en samen met onze bewoners. Het document begint met een korte introductie over de kenmerken van het gemeentelijk groen. Vervolgens wordt de visie verder uitgewerkt en wordt per thema beschreven wat de huidige situatie is, wat het doel is en wat kansen en risico's zijn die van invloed kunnen zijn op dat doel. Aan het einde van het document wordt het uitvoeringsprogramma beschreven.

De gemeente wil de regionale structuurlijnen in de kommengebieden (Koningsstraat, Oude Wetering en Nieuwe Wetering) sterker tot uiting laten komen. Bij de Koningsstraat wil de gemeente meer beplanting langs de weg aanbrengen en bij de Weteringen willen ze natuurvriendelijke oevers toevoegen en ook beplanting.

De gemeente wil in de toekomst meer natuur-recreatieve gebieden hebben en kijkt daarom naar de Beuningse plas en de Geertjesgolf bij Winssen. In die gebieden wordt nu zand gewonnen, maar als dat klaar is (ergens in 2036) dan liggen daar kansen.

Bij de Komgronden in de regio ligt de nadruk op agrarisch gebruik, landschapsbeleving en recreatief gebruik. Hierbij zijn lange lanen met landschappelijke bomen gewenst. Verder kunnen landschapselementen zoals bosjes aangeplant worden als ze passen binnen het verkavelingspatroon en als ze het zicht niet ontnemen.

Wat betreft het bomenbestand wil de gemeente minimaal het huidige aantal bomen behouden en het liefste naar meer bomen (van 18.800 naar 26.000 in 2026). Daarnaast wil de gemeente de diversiteit van bomensoorten vergroten. Het Kommengebied wordt als kansrijke omgeving gezien voor de toevoeging van extra bomen door middel van aanplanting van nieuwe bomenlanen.

Bovendien wil de gemeente de huidige lanen versterken en onderhouden. Dit versterkt ook het klimaat adaptieve doel van de gemeente.

Wat betreft biodiversiteit in de Kommengebieden ervaren sommige diersoorten nadelen van het agrarisch gebruik van het land. Andere diersoorten profiteren hier juist van. Vooral landdieren hebben echter te weinig beschutting in de open velden en dat moet volgens de gemeente veranderen. Ook moeten er meer verbindingen komen voor landdieren (bij voorkeur onder de snelweg door). Het streven daarbij is om de rivierduinen van de Maas in gemeente Wijchen te verbinden met de natuurgebieden in de uiterwaarden van de Waal. Op deze manier kan er meer uitwisseling tussen populaties plaats vinden. Deze verbindingen bestaan niet perse uit natuurgebieden, maar kunnen ook gevormd worden door landschappelijke structuren in het kommengebied.

De gemeente wil landschapszones in het Kommengebied inrichten volgens die ruimte bieden aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en gebruikt kunnen worden als recreatief uitloopgebied. Hierbij geldt het streefbeeld zoals beschreven in het Groenbeleidsplan. Met onder andere kruidenrijk hooiland, natte bospercelen of grienden. Uiteindelijk wordt bij de inrichting rekening gehouden met dier- en plantsoorten in de omgeving.

De gemeente wil de regionale structuurlijnen sterker tot uiting laten komen. Daarnaast dienen de bomen langs de wegen in het Kommengebied behouden te worden en wil de gemeente meer diverse soorten bomen aanplanten. Verder wil de gemeente de biodiversiteit vergroten door het voor dieren makkelijker te maken om zich te bewegen in de omgeving en tussen de percelen. Om dit te bereiken wil de gemeente het Kommengebied inrichten volgens het hierboven beschreven wensbeeld.

4. Landschapsontwikkelingsplan

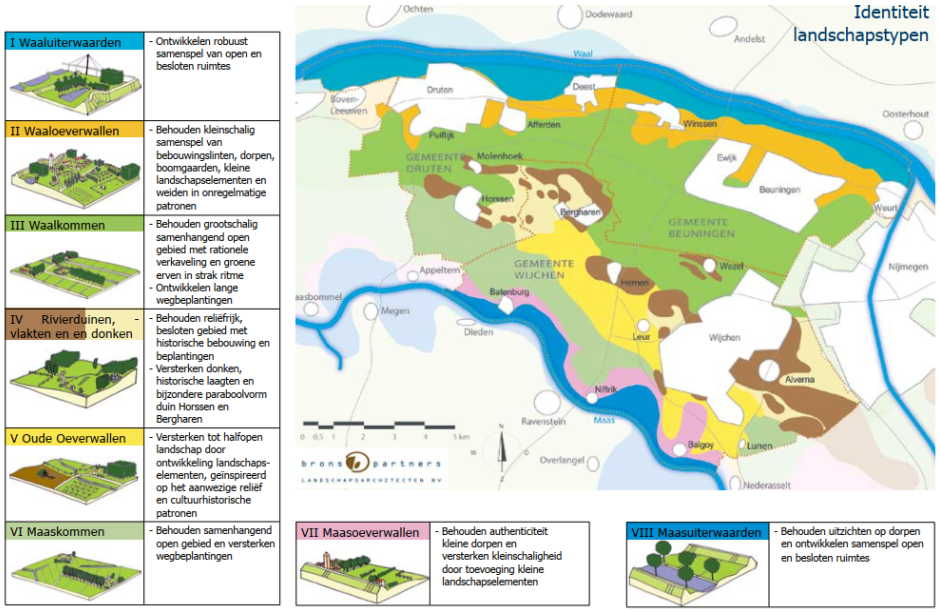
Deze paragraaf behandelt de volgende drie documenten:

- **Inventarisatie en analyse**: weergave van onderzoek naar de waarden van het gebied en te verwachten ontwikkelingen die van invloed zullen zijn op het landschap. Hieruit volgen de acht deelgebieden.
- **Landschapsvisie**: visie en inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden en keuzen in het landschap voor de komende 10 jaar.
- **Uitvoeringsplan**: uitgangspunten voor de uitvoering, vertaling van visie naar doelen naar projecten en overzicht van die projecten.

De documenten dateren uit 2006-2007 en zijn in gezamenlijkheid door de gemeenten Beuningen, Druten en Wijchen opgesteld. Het gebied is opgedeeld in acht deelgebieden (landschapstypen).

Het LOP geeft vanuit landschappelijk oogpunt aan welke functies in de deelgebieden gewenst zijn, alsook welke landschappelijke randvoorwaarden gelden bij nieuwe ontwikkelingen en functieveranderingen. Ook zijn hoofddoelstellingen opgesteld:

- Versterken van de identiteit van het fraaie rivierenlandschap die zich uit in ecologische samenhang binnen/tussen de landschapstypen en tegengaan van versnippering van het landschap
- Daarvoor noodzakelijke actieve natuur- en landschapsontwikkeling
- Met vitaal platteland met ontwikkelingsmogelijkheden als uitgangspunt

In de Waal- en Maaskommen blijven lucht en ritme de belangrijkste eigenschappen, met een sterke agrarische sector, waarbij het ritme van waterlopen en wegen wordt versterkt.

Voor de kommengebieden van Beuningen wordt een aantal zaken relevant geacht en/of als doelstelling benoemd in het LOP:

- Behouden grootschalig samenhangend open gebied met rationele verkaveling en groene erven in strak ritme
- Ontwikkelen lange wegbeplantingen/ versterken grootschalige kamerstructuur door wegbeplantingen
- Op het streefbeeld ecologisch netwerk is voor het grondgebied van Beuningen m.n. het ontwikkelen van natuurvriendelijke oever langs wetering relevant. Op kaart beplantingen langs wegen en weteringen staat aangegeven: ruimtelijk versterken loop weteringen met lage oevervegetatie en afwisselende beplantingen.
- Ontwikkelen herkenbare doorlopende wegbeplanting langs Koningsstraat
- Voor landbouw beloningssystematiek opstellen voor natuurontwikkeling langs weteringen, en ten oosten van Beuningen kansen voor verbreding dus beloningssystematiek gericht op recreatief netwerk/ paden.
- Verbeteren recreatieve verbindingen en opheffen barrières (zie bijbehorende kaart ontwikkelen recreatief netwerk), voor aan oostzijde van Beuningen

Paragraaf 7.3 richt zich nog specifiek op kwaliteiten, waardering, problematiek, doelstellingen en acties omtrent dit deelgebied. Deze zijn in lijn en op sommige onderdelen nader geconcretiseerd met bovenstaande.

De hierboven benoemde relevante aanduidingen en doelstellingen voor het Waalkommengebied vormen landschappelijke uitgangspunten vanuit het landschapskarakter van het gebied en worden in die zin meegenomen als ruimtelijk kader voor het kommengebied.

5. Landschapsontwikkelingsplan evaluatie 2012 & uitvoeringsstrategie 2013-2018

In dit document wordt het LOP geëvalueerd (2012) en een uitvoeringsstrategie daaraan gekoppeld voor de opvolgende periode (2013-2018). Onderdeel daarvan is een beoordeling van ambitie en

haalbaarheid van alle thema's uit het oorspronkelijke LOP om daarmee een realistisch perspectief te geven voor de vervolgperiode.

Dit stuk betreft m.n. oordelen over voortzetten/stopzetten van de inzet op lopende projecten ten tijde van 2013, geen grote koerswijzigingen van het LOP en geeft daarom geen directe input voor dit project.

6. Historische Linten Ewijk toetsingskader

Het document gaat in op de verdichtingsmogelijkheden en uitgangspunten langs de Historische Linten van Ewijk. Dit zijn doorgaande lijnen met hier en daar wat bebouwing, maar vooral veel gaten ertussen met uitzicht op het achterland en landschap. Het document bestaat uit een hoofdstuk over de stedenbouwkundige ordening en bebouwing, en een korte analyse van de huidige situatie.

Wat in het document naar voren komt is dat de historische en culturele waarde van de Oude Linten zeer belangrijk is. Daarom is het uitgangspunt ook dat het blijft zoals het is met hier en daar enige toevoegingen en verbeteringen. Verdichting is mogelijk, maar alleen op kleine schaal zodat de vista's (uitzichten op achterland) blijven bestaan. Wat betreft infrastructuur zijn er ook geen plannen om die aan te passen. Dit geldt zowel voor de vorm van de wegen, als de parkeermogelijkheden.

Met betrekking tot het kommengebied geeft het toetsingskader met name als uitgangspunt het behoud van uitzicht op de kommengebieden door zorgvuldig om te gaan met lintbebouwing vanwege de cultuurhistorische waarde.

Opmerking: in de nadruk op vista's en zicht op open achterland ontstaat een mogelijk knelpunt tussen de visie Historische linten Ewijk en de huidige uitbreidingsplannen van Ewijk zuid. Een deel van het open achterland wordt in de toekomst woonwijk en de linten van Ewijk liggen straks niet meer op de overgang naar het open kommengebied maar in een (te ontwikkelen) woongebied.

7. Brochure Landschapstypen Maas en Waal

Brochure in opdracht van gemeenten uit het land van Maas en Waal gericht aan eigenaren van erven om deze passend te maken met het landschap. Hiervoor geeft de brochure tips en inspiratie.

De brochure richt zich op particuliere erven en op lokaal (detail)schaalniveau en heeft op zichzelf geen dwingende status. Om die redenen geeft het geen input richting het overkoepelende schaalniveau van de ruimtelijke kaders kommengebied.

8. Raadsbrief gebiedsontwikkeling Het Broek

Op 9 juli 2020 is voor raads- en commissieleden een (digitale) informatiebijeenkomst plaats gevonden, waarbij de ideeën van de gebiedsontwikkeling van Het Broek zijn gepresenteerd. Naar aanleiding van die presentatie is de vraag gesteld of de bestemming van het gebied tot 'groen' en/of 'wonen' niet is onderzocht. In deze brief wordt die vraag beantwoord alsook het vervolg geschetst.

Uitgangspunt voor het te ontwikkelen perspectief is de bestemming recreatie, dit overeenkomstig de structuurvisie en het vigerende bestemmingsplan Buitengebied. Vanuit het besef dat onze gemeente een woongemeente is, willen wij dat er ruimte blijft in onze gemeente voor recreatie en toerisme.

Ook de uitdagingen en daaruit volgende opgaven in het recreatiegebied worden benoemd met verwijzing naar de presentatie hierboven. De presentatie wordt neergezet als een eerste schets, waarin nog alle ruimte is voor verbetering en/of aanvulling, zo lang dit past binnen de ambitie recreatie en toerisme en met oog voor de agrarische bedrijfsvoering.

De visie op de gebiedsontwikkeling Het Broek is geland in de Omgevingsvisie voor de gehele gemeente en is daarnaast geland in het omgevingsprogramma Recreatie en Toerisme. Zie ook paragraaf 2.10.

De brief besluit anno 2020 met de constatering dat dit project nog een lange weg te gaan heeft maar dat met een gezamenlijke aanpak met alle partijen een gezonde toekomst tegemoet kan zien.

De raadsbrief geeft m.n. context bij de ontwikkeling van Het Broek en bevestigt dat in de Omgevingsvisie en het omgevingsprogramma recreatie en toerisme inhoudelijk de bijbehorende uitgangspunten opgenomen zijn. Geen nieuwe uitgangspunten t.o.v. de eerder besproken documenten.

9. Visie recreatie & toerisme 2020

De visie Recreatie en toerisme richt zich op een vitale recreatie- en toerismesector, die recht doet aan de landschappelijke en natuurlijke waarden binnen de gemeente. In de visie worden ambities, een aanpak op hoofdlijnen en actiepunten voor de opvolgende jaren (2021-2023) geschetst.

Vier hoofdlijnen uit de eerdere visie uit 2015 waren:

- Inzetten op en meewerken aan kleinschalige ontwikkelingen die passen bij het gebied.
- Het oeverwallengebied is vooral geschikt voor natuurbeleving en extensieve recreatie.
- Grootschaligere evenementen en ontwikkelingen zijn passend binnen de kernen, op bestaande locaties zoals de Groene Heuvels, Hof van Wezel of anders in het kommengebied.
- Gemeente Beuningen profileren als uitloopgebied van de stad binnen het Rijk van Nijmegen.

Die zijn nog steeds actueel, zo wordt beschreven, maar worden wel nader uitgewerkt en geactualiseerd.

Vier kernkwaliteiten vormen samen het recreatief-toeristisch potentieel van de gemeente. Deze kernkwaliteiten zijn: (1) het rivierenlandschap, (2) water, (3) archeologie en (4) kunst. De visie geeft tevens een beeld van het huidige aanbod recreatief-toeristische voorzieningen, wandel- en fietsroutes en evenementen. Uiteindelijk komt de visie tot een overkoepelende ambitie en een aantal actielijnen:

1. Het versterken van recreatief-toeristische verbindingen
2. Het versterken van recreatief-toeristische infrastructuur
3. Het vergroten van de recreatieve waarde van het water
4. De potenties van het gebied ‘Het Broek’ beter benutten
5. Sterker profileren van het aanbod in gemeente Beuningen

Kaders en mogelijkheden voor specifiek het buitengebied volgen m.n. in het omgevingsprogramma (zie volgende paragraaf). Wel (potentieel) relevant zijn de wens tot het upgraden van het fietsroutenetwerk en wandel- en struinroutes, recreatie op en aan het water stimuleren en de visie op Het Broek.

10. Omgevingsprogramma recreatie & toerisme buitengebieden 2021

Eén van de actielijnen in de Visie Recreatie en Toerisme is de versterking van het voorzieningenaanbod. Het Omgevingsprogramma Recreatie & Toerisme stelt de ruimtelijke kaders en mogelijkheden voor toeristisch-recreatieve initiatieven in de buitengebieden van de gemeente Beuningen (Oeverwallengebied, Het Broek/Groene Heuvels, kommengebied).

De bouwstenen voor het ruimtelijk kader zijn (deze zijn ieder uitgewerkt in een paragraaf):

- De natuurlijke en landschappelijke waarden van de buitengebieden
- De ruimtelijke opgaven van deze gebieden (of delen daarvan)
- De typering van verschillende recreatievormen (5 vormen)

Vervolgens volgt de uitwerking van een aantal deelgebieden (uiterwaarden, oeverwallen, kommen en Het Broek).

In het kommengebied ligt de focus op behoud van landschappelijke waarden. Het gebied wordt verdeeld in deelgebieden ten zuiden en ten noorden van de A73/Maas en Waalweg. Dat geeft de volgende uitgangspunten:

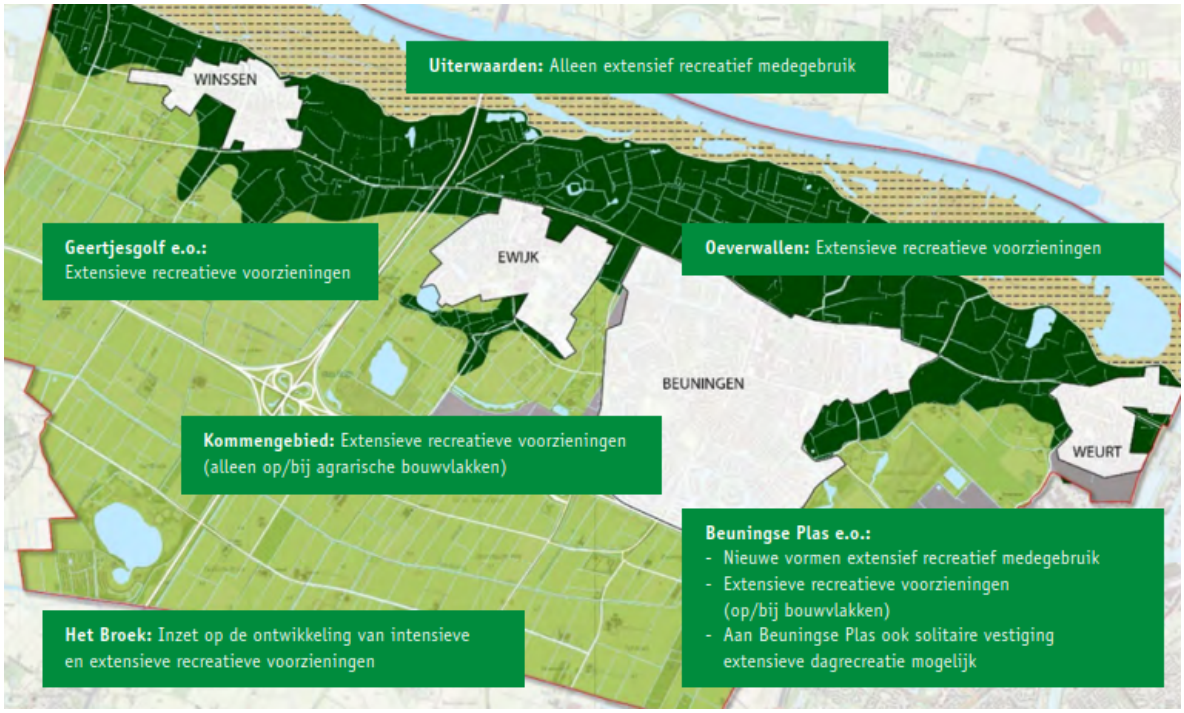
- Het zuiden benadrukt openheid en agrarische functies, waarbij nieuwe recreatieve voorzieningen beperkt zijn tot agrarische bouwvlakken. Nieuwe solitaire ontwikkelingen zijn niet mogelijk, met uitzondering van watergerelateerde activiteiten.
- Investeringen in infrastructuur voor fietsers en voetgangers tussen Het Broek en de kernen moeten deze verbindingen aantrekkelijker en veiliger maken.
- De landschapszone tussen Beuningen en Weurt (inclusief de Beuningse Plas) en het gebied tussen Maas en Waalweg en de kern Winssen (Geertjesgolf) kunnen zich in de toekomst ontwikkelen als recreatieve uitloopgebieden voor de kernen. Nieuwe extensieve dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen zijn hier mogelijk, maar wel met landschapsbehoud en bij voorkeur op bestaande bouwvlakken.
- Aan de Beuningse Plas is een nieuwe solitair gelegen extensieve dagrecreatieve voorziening wenselijk.

In deelgebied het Broek is een verdere bundeling en concentratie van zowel intensieve als extensieve dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen gewenst (verbreding en verdieping van het aanbod in voorzieningen en evenementen). Wel ligt er daarbij een relatie met het kommengebied, waar het open landschap en de agrarische functies centraal staan. Er zijn verschillende aanleidingen die maken dat een kwaliteitsimpuls nodig is. Daarom wordt in het omgevingsprogramma het ontwikkelingskader voor Het Broek gepresenteerd. De belangrijkste opgaven zijn:

- Dit gebied duurzamer en aantrekkelijker te maken en om recreatie en toerisme in gemeente Beuningen te bevorderen;
- De regio Rijk van Nijmegen en Land van Maas en Waal verbinden met het gebied Het Broek.
- Laat het gebied onderdeel zijn van de omgeving: betrekken van de omliggende kernen Hernen, Bergharen, Leur, Ewijk en Winssen.
- Het gebied beter bereikbaar en verkeersveilig maken voor inwoners uit de omliggende kernen, met name voor fietsers en wandelaars. Bijvoorbeeld door het realiseren van directe langzaamverkeer verbindingen naar Bergharen en Hernen.
- Het landschap van het gebied versterken en op onderdelen accentueren. Door een combinatie van behoud van de openheid en accentuering van ontginningslijnen (zoals de Ficarystraat) en de weteringen met beplanting.
- Het gebied verbinden met de natuurwaarden in de omgeving en het vergroten van de biodiversiteit.
- Verbinding leggen met omliggende agrarische bedrijven.
- Het versterken van de leefbaarheid en voorzieningenstructuur van de omgeving.
- Het versterken van de kwaliteit van recreatiegebied De Groene Heuvels en de daarop aanwezige bedrijven en activiteiten.
- Een duurzame borging van evenementen zoals Down The Rabbit Hole op het recreatiegebied De Groene Heuvels.

Vervolgens worden verschillende kansen voor het gebied uitgebreider besproken. Met het omgevingsprogramma wordt de basis gelegd voor Het Broek als sterk recreatief-toeristisch middelpunt in de gemeente Beuningen en de regio.

De figuur hieronder toont een overzicht van de ruimtelijke kaders uit het omgevingsprogramma recreatie & toerisme per deelgebied op kaart:

Figuur 5: Ruimtelijke kaders recreatie per deelgebied (Bron: omgevingsprogramma recreatie & toerisme)

Het omgevingsprogramma recreatie en toerisme geeft een aantal concrete ruimtelijke uitgangspunten mee die van belang zijn als ruimtelijke kaders voor het kommengebied. Deze zijn hierboven puntsgewijs beschreven. Ook de vanuit dit programma gehanteerde opdeling tussen noord en zuid van de A73/Maas en Waalweg is relevant.

Het Broek kent haar eigen uitgangspunten en opgaven. In de context van deze beleidsanalyse zijn met name de wensen relevant die gaan om de verbinding tussen Het Broek en daarbuiten: wandel- en fietsroutes vanuit omliggende kernen, verbinding met het omliggende agrarische gebied en verbindingen met natuurwaarden en in de toekomst met de op te leveren recreatieve gebieden Geertjesgolf en de Beuningse Plas.

11. Panorama 2040 woningbouw

In het panorama 2040 woningbouw wordt een schets gegeven van de kenmerken van de vier verschillende kernen en hoe de woningbouw zich in Beuningen de afgelopen decennia heeft ontwikkeld. Daarnaast wordt per kern beschreven welke locaties mogelijk geschikt zijn om woningen te gaan bouwen voor de toekomst. Ten slotte worden zes algemene thema's onderscheiden met elk een aantal randvoorwaarden die de toekomstige uitbreidingen vormgeven.

In het algemeen wenst de gemeente de vier kernen van elkaar gescheiden te houden. Dat betekent dat de kernen niet aan elkaar gebouwd gaan worden met nieuwe uitbreidingen. De gemeente behoudt hiermee de Beuningse kernwaarden groen-blauw-rust-ruimte. De wil doorgroeien naar een gemeente met 30.000 inwoners..

Wat betreft de thema's en randvoorwaarden wordt gesteld dat de ontwikkellocaties zich oriënteren op bestaande dorpsharten en dat de bestaande stedenbouwkundige, landschappelijke en

cultuurhistorische structuren leidend zijn voor de ontwikkeling van woningen (randvoorwaarden 2.3 en 2.4). Verder vinden de ontwikkelingen in beginsel plaats buiten de hindercontouren en wil de gemeente wat betreft bereikbaarheid de huidige infrastructuur optimaliseren (en recreatieve / langzaamverkeersroutes toevoegen) (randvoorwaarden 3.1 en 4.2).

De gemeente wil de huidige kernen behouden en vooral aan de dorpsharten woningen toevoegen. Ze wil de kernen niet aan elkaar bouwen. De woningbouw vindt gedeeltelijk plaats in het kommengebied. Hieronder per kern:

Uitbreiding Ewijk zuid in bestaand kommengebied;

Uitbreiding Winssen voornamelijk in oeverwallen (met slechts een klein stukje in het kommengebied) en versterken linten Winssen in kommengebied;

Beoogde uitbreiding Weurt ligt op de overgang van overwallen- naar kommengebied;

De extra infrastructuur als voorwaarde voor het realiseren van deze woningbouwlocaties moet een plek krijgen in het kommengebied.

12. Omgevingsprogramma Woningbouw

Het Omgevingsprogramma bestaat uit vier structuurmodellen voor elke kern van de gemeente. Hieronder worden deze structuurmodellen behandeld.

12.1 Structuurmodel Winssen

Het structuurmodel van Winssen geeft verdere richting aan de woningbouwontwikkelingen ten opzichte van het panorama, maar geeft nog niet exact aan waar wat wordt gebouwd. Per ontwikkellocatie worden specifieke randvoorwaarden en uitgangspunten beschreven, zoals dichtheden, woningtypen en sfeerbeelden.

In de zuidwesthoek van Winssen, tussen de Kennedysingel, de Leegstraat, de Geerstraat en de Van Heemstraweg is een gebied aangewezen waar 375 tot 425 woningen gebouwd zullen worden. Dit gebied bestaat nu nog voornamelijk uit boomgaarden en kwekerijen en zal dus aangepast worden met woningen en groen. Dit gebied ligt gedeeltelijk in het oeverwallengebied en gedeeltelijk in het kommengebied.

Naast de uitbreiding Winssen zuid, is ook aan de historische linten rondom Winssen mogelijkheid voor nieuwbouw. Hier staat echter centraal dat de historische linten hun karakteristieke eigenschappen behouden en de nieuwe woningen mogen hieraan geen afbreuk doen. Er is daarom ook maar ruimte voor ongeveer 75 woningen.

De gemeente heeft één specifieke plek uitgekozen in de zuidwesthoek van Winssen om de grootste woningaantallen te bouwen, deels op oeverwalgronden en een klein deel op de komgronden. Er is aandacht voor nieuwbouw langs de historische linten, maar daarbij is aangegeven dat de aantallen beperkt moeten zijn en dat het karakter van de historische linten bewaard moet blijven.

12.2 Structuurmodel Ewijk

Het structuurmodel Ewijk geeft verdere richting aan de woningbouwontwikkelingen ten opzichte van het panorama, maar geeft nog niet exact aan waar wat wordt gebouwd. Per ontwikkellocatie worden specifieke randvoorwaarden en uitgangspunten beschreven, zoals dichtheden, woningtypen en sfeerbeelden.

De meeste woningen worden ten westen en ten zuidwesten van Ewijk gebouwd. Langs de Burgemeester Sprengerlaan richting de A50 aan de westkant en langs de Koningstraat en De Steeg in het zuidwesten. Dit gebied ligt volgens de kaart uit het Groenbeleidsplan volledig in het kommengebied.

Wat betreft de gebieden bestaat het nu vooral nog uit akkerlanden met hier en daar woningen langs de linten. Het idee is dat er ongeveer 650 woningen in Ewijk-Zuid bijkomen en ongeveer 350 bij Ewijk-West. Hier staat wel centraal dat de woongebieden groene kwaliteit hebben en een lage tot gemiddelde dichtheid hebben.

De gemeente heeft twee specifieke plekken uitgekozen ten westen en ten zuidwesten van Ewijk om de grootste woningaantallen te bouwen. De locatie in het westen ligt tussen Ewijk en de snelweg A50. Deze woningbouwontwikkelingen vallen binnen de komgronden.

12.3 Structuurmodel Beuningen-Noord/Oeverwallengebied

Dit structuurmodel is nog niet gereed. Echter is naar verwachting (gezien de locatie) de invloed op het kommengebied gering.

12.4 Structuurmodel Beuningen Oost – Weurt

Dit structuurmodel is nog niet gereed. Er is invloed op het gebied dat onderdeel is van de kommen, maar dat is afhankelijk van de uitwerking.

13. Energievisie Energiek Beuningen

NB: de energievisie wordt momenteel geëvalueerd en daarna geactualiseerd.

De Energievisie van de gemeente is in 2016 opgesteld en bestaat uit een beschrijving van de ambitie van de gemeente om in 2040 energieneutraal te zijn. Verder geeft het document aan hoe het staat met het energieverbruik in de gemeente in 2016, welke stappen gezet dienen te worden richting 2040 en de rol van de gemeente in dat proces.

De gemeente heeft aangegeven dat ze al relatief goed bezig is met het opwekken van duurzame energie. Dat komt vooral door de afvalverbrandingsinstallatie van ARN. De gemeente gaat ervan uit dat ARN zal blijven functioneren op het huidige niveau, maar geeft daarbij wel aan dat er meer moet gebeuren.

Het belangrijkste uitgangspunt lijkt de plaatsing van windturbines in het landelijk gebied. Gecombineerd met een beperkt aantal locaties voor zon op veld in het kommengebied. Daarnaast wil men vooral inzetten op zon op dak.

De energievisie is gedeeltelijk al uitgevoerd en daarmee zijn sommige delen achterhaald. Er wordt nu gewerkt aan vijf windturbines en vier zonnevelden. Er zijn in het kommengebied vier locaties aangewezen (ook allemaal vergund) voor zon op veld in het Kommengebied. Daarnaast zijn er vijf locaties in beeld voor windturbines. Met de nadere uitwerking als het gaat om de ruimtelijke inpassing is in 2024 begonnen.

14. Mobiliteitsvisie Gemeente Beuningen

In de mobiliteitsvisie beschrijft de gemeente op basis van een verkenning wat de huidige situatie is van de mobiliteit in de gemeente. Hierbij worden ook de verwachtingen voor de toekomst beschreven. Aan het einde van het document worden de ambities en doelen voor mobiliteit beschreven.

Op basis van de conclusies uit de verkenning zijn drie ambities opgesteld: verkeersveiligheid verbeteren, gezonde mobiliteit bevorderen en toekomstbestendigheid waarborgen. Bij verkeersveiligheid wordt benoemd dat de gemeente een passende wegencategorisering en een standaardaanpak voor onveilige verkeerspunten wil ontwikkelen. De nieuwe wegcategorisering en gestandaardiseerde aanpak zijn beiden in het mobiliteitsplan (besluitvorming juni 2024) beschreven.

De gemeente wil ook het fietsnetwerk en voetgangersnetwerk verbeteren en om te bevorderen dat mensen sneller de fiets pakken. Daarnaast wil de gemeente toegankelijkheid van de openbare ruimte behouden en vergroten.

Voor de toekomstbestendigheid wil de gemeente de bereikbaarheid van de gemeente behouden, ondanks de nieuwe (woningbouw)plannen. Daarnaast wil de gemeente duurzame mobiliteit stimuleren door te kijken naar laadvoorzieningen en deelmobiliteit.

In de mobiliteitsvisie schetst de gemeente voor het grootste deel de huidige situatie van de mobiliteit in de gemeente met behulp van een verkenning. Vervolgens worden op basis van die verkenning drie ambities opgesteld: verkeersveiligheid verbeteren, gezonde mobiliteit bevorderen en toekomstbestendigheid waarborgen. Deze ambities worden in algemene zin behandeld, maar leveren in deze visie geen concrete uitgangspunten op voor het kommengebied.

15. Mobiliteitsplan 2035 Gemeente Beuningen

Het mobiliteitsplan is een verdere uitwerking van de mobiliteitsvisie. De drie doelen uit de mobiliteitsvisie: verbeteren van de verkeersveiligheid, bevorderen gezonde mobiliteit en waarborgen toekomstbestendigheid worden elk in een apart hoofdstuk verder uitgewerkt. De uitwerking is gericht op de toekomst tot 2035 en na het mobiliteitsplan volgt nog een uitvoeringsprogramma waarin prioriteiten en integraliteit met andere onderwerpen worden behandeld.

Voor wat betreft de verkeersveiligheid wordt bij een aantal wegen snelheidsverlagingen voorgesteld of overwogen en wordt gekeken naar de hiervoor benodigde aanpassingen van wegen en kruispunten. Verder is vanwege de nieuwbouw een nieuwe ontsluitingsweg bij Ewijk West en Zuid noodzakelijk. Op dit moment (medio 2024) wordt naar de exacte inrichting, fasering en aandachtspunten gekeken Deze zuidelijke ontsluiting is relevant voor de Steeg en de Elsenpas in het kommengebied.

Voor de gezonde mobiliteit legt de gemeente de nadruk op fiets- en voetgangers. Voor fietsers wordt gekeken of de huidige fietsroutes versterkt of verlengd kunnen worden. De gemeente heeft bijvoorbeeld de ambitie om het Batavierenpad langs de Van Heemstraweg door te trekken tot aan Druten. De gemeente werkt ook aan de opwaardering van enkele bestaande routes. De eerste maakt het bedrijventerrein Schoenaker veiliger bereikbaar voor langzaam verkeer.. De andere vanaf de Wilhelminalaan via de Elsenpas richting de Groene Heuvels. Bij de laatste wordt een deel van de Elsenpas autovrij (door aanleg zuidelijke ontsluitingsstructuur) om fietsers een veiligere verbinding te bieden.

Voor de toekomstbestendigheid (bereikbaarheid stad Nijmegen en regio) wordt vanuit de Groene Metropoolregio gekeken naar mobiliteitshubs waar mensen makkelijk kunnen overstappen van auto op bijvoorbeeld trein of bus. In het document wordt een zoeklocatie langs de A73 bij Beuningen genoemd. De gemeente ziet een kans om zo'n hub te gebruiken als nieuwe opstaplocatie voorbuslijnen 12 en 89 of wellicht als P&R locatie bij o.a. evenementen.

In het mobiliteitsplan wordt aan de hand van de drie hoofddoelen besproken wat de gemeente wil bereiken ten aanzien van mobiliteit. De gemeente kijkt voor de verkeersveiligheid naar het verlagen van snelheden en het aanpassen van wegen en kruispunten. Ook doet de gemeente onderzoek naar o.a. de het exacte ruimtebeslag, uitdagingen (bijv. archeologie, watercompensatie, groen, grondaankopen etc.), kosten, fasering, van een nieuwe ontsluitingsweg voor de nieuwbouw in Ewijk.

De gemeente legt voor de gezonde mobiliteit de nadruk op fiets- en voetgangers en de gemeente kijkt specifiek of de fietsroute Batavierenpad verlengd kan worden richting Druten en of er nieuwe fietsroutes kunnen ontstaan via de Goudwerf richting Beuningen en tussen de Wilhelminalaan en de Groene Heuvels via de Elsenpas. De gemeente overweegt om de laatste fietsroute autovrij te maken.

Voor de toekomstbestendigheid wordt vanuit de GMR gekeken naar een mobiliteit hub bij de op- en afrit van de A73 bij Beuningen. Hier ziet de gemeente kansen voor een opstapplaats van bussen en een P&R-locatie.

16. Gemeentelijke ‘Notitie functieverandering Buitengebied’

Dit document uit 2010 betreft de gemeentelijke uitwerking van de notitie functieverandering buitengebied voor functieverandering van vrijkomende (agrarische) bedrijfsgebouwen naar wonen. Het is een gemeentelijke uitwerking van regionaal en provinciaal beleid.

De regionale beleidsregels maken ruimere nevenfuncties en niet agrarische functies (tot 750 m2) mogelijk bij het recreatief routenetwerk en beperken de mogelijkheden in de gebieden voor grondgebonden landbouw en veehouderij. De gemeenten kunnen vervolgens zelf bepalen op welke plaatsen en in welke mate gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden die het regionaal beleid biedt (maatwerk). De notitie vult dit maatwerk in v.w.b. functieverandering naar wonen in Beuningen.

Provinciaal beleid: functieverandering moet bijdragen aan een impuls voor de leefbaarheid, vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. De functie wonen is een geschikte vorm van (her)gebruik van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied. Er wordt uitgegaan van een reductie van tenminste 50% van de bebouwing, waarbij het resterend oppervlak aan gebouwen kan worden hergebruikt voor wonen.

Regionaal beleid: bij hergebruik is het uitgangspunt dat maximaal twee woongebouwen mogen worden gerealiseerd en tenminste 50% van de bebouwing wordt gesloopt. Geen voorwaarden aan aantal woningen per woongebouw. Sloop en vervangende nieuwbouw kent ook eigen regels, alsook glastuinbouw.

Gemeentelijk beleid:

- Hergebruik: er mogen maximaal twee woongebouwen ontstaan en 50% moet worden gesloopt (dat vormt de noodzakelijke verevening, verevening kan ook op andere wijzen plaatsvinden als dit verbetering van ruimtelijke kwaliteit oplevert). Bij hergebruik van karakteristieke en/of monumentale bebouwing vormt het behoud van deze bebouwing bijv. de verevening. Binnen een woongebouw mogen max. 4 appartementen of max. 3 eengezinswoningen worden gerealiseerd.
- Sloop/nieuwbouw: vervangende nieuwbouw wordt gerealiseerd ter grootte van maximaal 50% van de gesloopte bebouwing. Meestal vormt de sloop de verevening, maar er kunnen ook aanvullingen zijn middels een aantal mogelijkheden (benoemd in het stuk). Afmetingen waarbij sloop/nieuwbouw mogelijk is staan in het document.
- Glastuinbouw (zie document)

Het document “B&W-voorstel Toevoeging functieveranderingsbeleid buitengebied en saldering” uit 2013 maakt een aanvulling op de notitie functieverandering. Deze toevoeging heeft betrekking op de mogelijkheden van saldering (gesloopte m2 bedrijfsvoering elders op een perceel inzetten voor vervangende nieuwbouw van woningen). Kortweg houdt de notitie in dat dit niet automatisch mogelijk is, want het uitgangspunt is om de locatie van het gesloopte pand aan te houden. Salderen kan alleen na overleg en als dit een duidelijke planologische meerwaarde heeft. Ook kan bouwruimte niet tussen verschillende projecten gespreid worden.

Dit document vormt het VAB-beleid (beleid voor vrijkomende agrarische bedrijven) voor omvorming naar woningen. De overkoepelende provinciale/regionale regels waar dit beleid uit voortvloeit zijn gedateerd, en daarmee ook de gemeentelijke regels. De regels zeggen wel iets over de mogelijkheden voor toevoeging van woningen in het buitengebied. Zodoende zijn ze relevant richting de ruimtelijke kaders voor het kommengebied als het gaat om functie- en verdichtingsmogelijkheden in het buitengebied.

Het functieveranderingsbeleid wordt op dit moment echter geactualiseerd. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar kansen voor meer diversiteit, met het idee dat alleen woningen toevoegen leidt tot een verarming van het landelijk gebied. Het functieverandingsbeleid en ruimtelijk kader trekken samen op.

Provincie, waterschap en regio

17. Omgevingsvisie provincie Gelderland

De Omgevingsvisie ‘Gaaf Gelderland’ van de provincie Gelderland (2018) staan de provinciale doelen en waarden voor de Gelderse ruimte en leefomgeving.

NB: de provincie geeft op haar website aan dat de omgevingsvisie Gaaf Gelderland uit 2018 niet meer actueel is en toe is aan vernieuwing. In januari 2024 is zij dan ook gestart met een intensief traject om de omgevingsvisie te vernieuwen. Dat maakt claims uit de bestaande provinciale visie minder hard.

De focus ligt op een duurzaam, verbonden en economisch krachtig Gelderland. Dit moet bereikt worden door zeven met elkaar samenhangende ambities na te streven:

1. Energietransitie: van fossiel naar duurzaam
2. Klimaatadaptatie: omgaan met veranderend weer
3. Circulaire economie: sluiten van kringlopen
4. Biodiversiteit: werken met de natuur
5. Bereikbaarheid: duurzaam verbonden
6. Vestigingsklimaat: een krachtige, duurzame topregio
7. Woon- en leefomgeving: dynamisch, divers, duurzaam

De ambities zijn in meerdere of mindere mate relevant voor buitengebied/kommengebieden, maar het karakter van de visie is logischerwijs erg hoog-over. Samen met het feit dat de visie vernieuwd wordt betekent dit dat er weinig aanknopingspunten zijn om nu mee te nemen richting de ruimtelijke kaders voor het kommengebied.

18. Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de fysieke leefomgeving rondom de hoofdopgaven energie/economie, verstedelijking/wonen (incl. mobiliteit) en landelijk gebied. In het document worden drie sturende principes onderscheiden: ruimtelijke kwaliteit, water en bodem sturend, en brede welvaart. Deze worden behandeld aan de hand van drie verhaallijnen: landbouw en natuur, klimaat en energie, en leefbare dorpen en steden.

In de Groene Metropoolregio is er bij een aantal gebieden sprake van (grote) ruimtedruk en mobiliteitsdruk. Daarom heeft de regio een paar gebieden in het vizier waarbij ze een gebiedsproces wil starten. Een van de gebieden waar de regio een gebiedsproces wil starten, is het gebied tussen Nijmegen-West, Beuningen en Wijchen. Een gebiedsproces houdt in dat het gebied een speciale aanpak krijgt waarbij met belanghebbenden/partners keuzes en of combinaties van opgaven in beeld gebracht worden. De verschillende ruimteclaims worden tegen elkaar opgelegd om te kijken waar zaken gecombineerd kunnen worden en waar gekozen moet worden. Deze keuzes worden vervolgens weloverwogen en gezamenlijk gemaakt door te vertalen naar lokaal of provinciaal omgevingsbeleid én begrotingen. Een volgende stap is om per gebied een plan van aanpak te ontwikkelen en uit te voeren. Het uitgangspunt voor het gebiedsproces is dat voorkomen wordt dat het stedelijke wegennet wordt overbelast.

Punt vijf van de eerste verhaallijn gaat over klimaatadaptatie bij hoge zandgronden en komgronden. Bij de komgronden speelt de problematiek van verdroging, wateroverlast bij piekbuien en grondwateronttrekking. Onttrekking van het grondwater voor drinkwater, landbouw of industrie, zorgt voor een (lokale) daling van de grondwaterstand. Daarom wordt er gekeken naar maatregelen om het (grond)water langer in het gebied te houden. Daarbij wordt gezocht naar verbetering van de bodemkwaliteit in de komgronden om zo het waterbergende vermogen, de sponswerking, van de bodem te vergroten.

Punt acht van de eerste verhaallijn gaat over een gedifferentieerde aanpak voor de verduurzaming van de landbouw. Dit heeft onder andere betrekking op de komgebieden tussen Beuningen en

Wijchen. De regio wil dit op twee manieren aanvliegen. Enerzijds kan de kringlooplandbouw ondersteund worden op de plekken waar daar energie voor is. Anderzijds kunnen gebiedsprocessen gefaciliteerd worden in de landbouwhubs. Dit helpt agrariërs en andere betrokkenen hier korte ketens en groenblauwe dooradering te realiseren via een dekkend en langdurig verdienmodel. De kwaliteit van het landschap is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Er wordt gezocht naar verbreding van de agrarische bedrijfsvoering en alternatieve verdienmodellen waarbij de ecologische en landschappelijke kwaliteiten op die plekken worden versterkt en/of behouden.

In het regioprogramma van de Groene Metropoolregio wordt benadrukt dat er bij een aantal gebieden, waaronder tussen Beuningen en Nijmegen, grote ruimtedruk is en dat er daarom keuzes moeten worden gemaakt..

De regio zet in op maatregelen tegen droogte en wateroverlast bij de komgronden in de regio en wil daarom het grondwatergebruik beperken en de bodemkwaliteit van de komgronden vergroten.

De regio zet ook in op verduurzaming van de landbouw en wil hiervoor kringlooplandbouw ondersteunen of gebiedsprocessen faciliteren in de landbouwhubs.

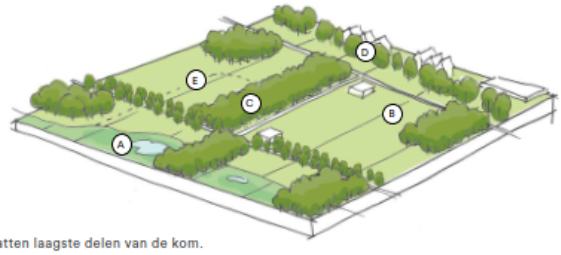
19. Streekgids Land van Maas en Waal – Deelgebied Oeverwal en kom van Beuningen

De streekgidsen Ruimtelijke Kwaliteit en Landschap zijn in opdracht van de provincie Gelderland opgesteld met als doel te sturen en inspireren op een goede streekeigen vormgeving en inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven in de provincie Gelderland. In de streekgids worden per deelgebied de kernkwaliteiten uitgewerkt die in vier thema's besproken worden (met tussen haakjes wat daarin terugkomt m.b.t. het kommengebied):

- Landschappelijk karakteristiek (grootschalige rationeel verkavelde kom)
- Openheid, beslotenheid en ruimtebeleving; (waardevol (middel)groot open komgebied van Beuningse- en Winssensche Veld)
- Ordenende structuren; (de weteringen en leigraven door het hart van de kom en de snelwegen en N322)
- Stad-landrelatie (stedelijke ontwikkelingen (woonwijken, bedrijventerreinen) gekoppeld aan A37)

Daarnaast zijn per deelgebied ontwikkeldoelen en -principes uitgewerkt. Voor het kommengebied zijn dat:

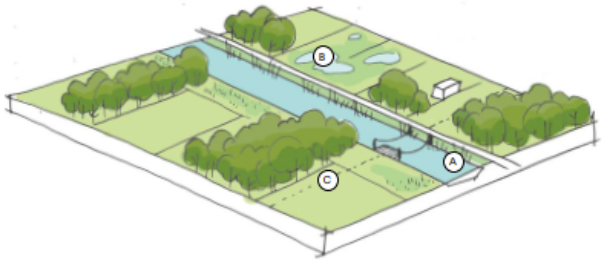
- **Versterk herkenbaarheid van de kommen**: onderscheidend grondgebruik en inrichting. Dat wil zeggen als uitgangspunt nemen om het onderscheid tussen de kom en omliggende landschappen te versterken, d.m.v.:
  - Vernatten van de laagste delen van de kom
  - Het grondgebruik volgt de natuurlijke omstandigheden (broekbossen, grienden en waterberging in de natste delen, extensieve landbouw op de iets hogere delen)
  - Afwisseling van open en meer besloten delen ('open kamers'). Zichtlijnen over het landschap respecteren;
  - Versterken van het recreatief netwerk door de kom, verbindt de kernen ecologisch en recreatief met de rivierduinen aan de overzijde van de kom, door natuurstroken.

A. Vernatten laagste delen van de kom.
B. Grondgebruik volgt de ondergrond.
C. Afwisseling van open en meer besloten delen ('kamers').
D. Inpassing van de randen.
E. Versterken recreatief netwerk door de kom.

- **Weteringen en leigraven markeren**: beleefbaar en manifest maken als structuurdragers van de kom, in combinatie met natuur-, klimaat- en wateropgaven.

  - Maak van de weteringen robuuste structuren door aan weerszijden een brede zone te ontwikkelen als waterbergingsgebied in combinatie met natuurontwikkeling, als broekbossen of rietvelden. Kies hierbij bewust voor lage of opgaande natuur, passend in het landschap;
  - Behoudt het rechte, gekanaliseerde karakter van de weteringen als gegraven waterlopen en behoud de aanliggende verkavelingsstructuur;
  - Ontwikkel recreatieve routes langs de weteringen met aansluitingen naar de kernen op de oeverwallen en rivierduinen;
  - Ontwikkel de waterlopen als doorgaande, herkenbare, blauwe lijn, ook binnen dorps- en stadskernen.

A. Behoudt het rechte, gekanaliseerde karakter van de weteringen.
B. Waterbergingsgebieden rond de weteringen in combinatie met natuurontwikkeling.
C. Recreatieve routes langs en haaks op de weteringen.

- **Ontwikkel een groen-blauw raamwerk**: gebiedsoverstijgend landschapspark met als onderdeel het kommengebied (zie document voor bijbehorende principes)

In de streekgids komen de inmiddels meermaals benoemde karakteristieken van het gebied terug. De kernkwaliteiten vormen een goede basis als onderlegger van het gebied.

De ontwikkeldoelen en principes vormen bruikbare elementen om door te vertalen in ruimtelijke kaders voor het kommengebied.

20. Waterschapsbeleid

Er ligt voor wat betreft oppervlaktewater weinig specifiek gemeentelijk waterbeleid maar de gemeente conformeert zich in principe aan Waterschapsbeleid. Daarop wordt nu een actualisatie gedaan en belangrijk om te noemen is dat hier mogelijk (extra) ruimtevraag uit kan komen.

In het kommengebied zijn er daarnaast wel veel eigendommen van het waterschap, waarmee zij wel een belangrijke stakeholder in het gebied vormt.

Beleid in ontwikkeling

21. Beleid in ontwikkeling

Er is behalve beleid dat is vastgesteld ook beleid dat op dit moment nog in ontwikkeling is. Waar mogelijk is het relevant om hier al rekening mee te houden in de te maken keuzes voor het kommengebied. Het betreft:

- Functieveranderingsbeleid/ transitiebeleid buitengebied
  - Huidig beleid wordt herzien gericht op omvorming bestaande agrarische bedrijven gericht op verbreding en evt. afschalen landbouw
- Energiebeleid
  - Verouderd, wordt geactualiseerd (zie toelichting eerdere paragraaf)
  - Hoe om te gaan met verzoek voor kleine windmolens op agrarische erven? Hiervoor heeft de gemeente op dit moment geen beleid.
- Economisch
  - Economisch beleid wordt vanuit de uitgangspunten in de omgevingsvisie ontwikkeld.
  - Op dit moment wordt de Toekomstvisie Bedrijventerreinen gemeente Beuningen opgesteld. Besluitvorming over deze visie staat gepland voor eerste kwartaal 2025.
  - Via de groene metropool regio komt in 2025 een nieuw Regionaal Programma Werklocaties 2025-2028 voor besluitvorming in de raad.
  - Speerpunt in de omgevingsvisie is het ‘Zorgen voor voldoende bedrijventerreinen behouden en versterken van toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen’. Hier bouwt het economisch beleid op voort.

Andere documenten (o.a. ingediende visiedocumenten agrarische sector)

22. Kijk op agrarisch Beuningen

NB: dit stuk is een opiniestuk vanuit agrariërs en geen vastgesteld beleid. Dit document is opgesteld vanuit het belang van de huidige gebruikers. Naast de agrariërs zijn er ook gebruikers/belangen die een rol spelen in het gebied. Voor de volledigheid is het relevant te melden dat deze andere gebruikers en belangen niet uitputtend zijn opgenomen/geraadpleegd voor deze beleidsscan. De reden om dit specifieke document op te nemen, is omdat het agrarisch gebruik op dit moment de meest dominante vorm van gebruik is. Daarnaast zijn veel agrariërs ook eigenaar en/of pachter van een groot deel van de grond in het kommengebied.

Werkgroep Agrarisch Beuningen is in juli 2022 tot stand gekomen door grote zorgen over stikstofbeleid en verschillende gebiedsvisies in de gemeente. De sector ziet ontwikkelingen bij elkaar komen en mist beleid voor agrarisch toekomstperspectief. De werkgroep is er voor alle agrariërs en ondernemers in het groen in de gemeente Beuningen. Zij heeft een ‘kijk op agrarisch Beuningen’ opgesteld waarin zij aangeeft wat haar zorgen, wensen en ambities zijn voor agrarisch Beuningen. De gemeente wordt hierin opgeroepen om te komen met een lokaal en integraal toekomstperspectief voor het buitengebied.

Het document loopt verschillende aspecten langs.

- **Ruimte:** Voor een gezonde en sterke agrarische sector in de gemeente Beuningen is ontwikkelingsruimte van groot belang, om allerlei redenen (meer grondgebonden veehouderijen, extensivering, meer biodiversiteit, kortere voedselketens, veevoer van dichtbij, en samenwerkingen met collega’s). Andere opgaven beperken in de gemeente Beuningen juist steeds meer de ruimte voor de agrarische sector. Individuele bedrijven hebben meer areaal nodig, maar dan is ook toekomstperspectief nodig, waarvoor boeren een lokaal integraal gebiedsperspectief een belangrijk instrument kan zijn, aldus de werkgroep, met als wenkend perspectief een betere Beuningse landbouwstructuur. Om de maatschappelijke wensen aan landbouw te kunnen voldoen, stelt de werkgroep in feite een aantal voorwaarden, zoals zorgvuldige omgang met landbouwgrond, nieuwe verdienmodellen, behoud van zo veel mogelijk landbouwareaal, etc.
- **Agrarische functies:** Er is voldoende schaal en ruimte nodig in bouwblokken om moderne agrarische functies rendabel te krijgen. Vrijkomende landbouwgrond moet volgens de werkgroep agrarische bestemming behouden. Ook aan verbreding met nevenactiviteiten (recreatie, zorg en detailhandel op de boerderij) moet door de gemeente ruimer beleid en een faciliterende/ regulerende aangehouden worden.
- **VAB-beleid** moet volgens de werkgroep zorgen voor mogelijkheden om te kunnen slopen en bijvoorbeeld rood voor rood aan de randen van de kernen te stimuleren.
- **Optimalisatie en ontwikkeling van bedrijven:** strategische keuzes bedrijven mogelijk maken
- **Lokale marktkansen:** belemmeringen voor thuisverkoop zoveel mogelijk wegnemen
- **Natuur en landschap:** agrarische ondernemers betrekken bij beheer natuur en hen hiervoor belonen. Volgens werkgroep is er geen verdere uitbreiding nodig, maar kan wel inspelen op lokale specifieke wensen. Werkgroep vindt het van belang dat boeren de regie houden over landschapselementen en ook kunnen gaan verdienen aan het beheer ervan.
- **Arbeid, personeel en huisvesting**: goede huisvesting van seizoenarbeiders, liefst mogelijk maken op eigen bedrijf.
- **Behoud verdienmodel lage emissies**: werkgroep wil niet gekort worden op dieraantallen of afgerekend worden op onrealistische aantallen, en in gesprek over het toekomstperspectief, kavelruil stimuleren en ruimte krijgen voor innovatieve oplossingen.
- **Gebiedsprocessen**: de werkgroep constateert verschillende gebiedsprocessen zonder integrale agenda en getrechterd overzicht.

- **Wonen en industrie**: voorkeur eerst te kijken binnen de kernen voordat wordt gekeken naar het buitengebied.
- **Mobiliteit en infrastructuur:** zuidelijke structuurweg onder Ewijk die het kommengebied doorsnijdt wordt als bedreigend ervaren. De angst is dat er een as van toekomstige ontwikkelingen ontstaat met forse ruimteclaims in het kommengebied. Daarnaast wordt gesteld dat de plattelandswegen onvoldoende zijn aangepast aan de huidige tijdsgeest en afname verkeersveiligheid op polderwegen. Aandacht voor meer vrijliggende fietspaden.
- **Energie**: viertal zonnevelden zijn volgens de werkgroep ogenschijnlijk willekeurig gesitueerd zonder goed rekening te houden met aangrenzende grondgebonden bedrijven, stelling moet zijn niet nog meer landbouwgrond te offeren. Er wordt ook geopperd om te kijken naar biogas in de vorm van een energiehub van monovergisters.
- **Zandwinning**: constatering dat veel landbouwgrond hiervoor is opgeofferd, echter geen stellingname.
- **Kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied**: geeft nu nog niet veel beperkingen, maar wel onzekerheid op de langere termijn.
- **Recreatie**: tijdens evenementen (zeker bij de gewenste intensivering) is er grote impact op het wegennet, de werkgroep vindt het onwenselijk dat landbouwverkeer dan door de kernen moet en vindt het toegankelijk houden van de Ficarystraat tijdens evenementen belangrijk.

M.b.t. deze gebiedsprocessen wordt de gemeente opgeroepen om de agrarische belangen mee te wegen in gebiedsprocessen en niet roekeloos landbouwgrond op te kopen voor woningbouw of bedrijventerrein. Zij willen dat dit in goed overleg gebeurt, zodat blijvende agrarische ondernemers kunnen profiteren van herverkaveling en aangepaste ontsluitingen.

De Werkgroep agrarisch Beuningen geeft een aantal heldere wensen mee voor het agrarische buitengebied van Beuningen. Hoofdlijnen hieruit zijn: het behoud van voldoende ontwikkelruimte voor agrarische doeleinden (in bouwblokken en areaal), ruimte in beleid (voor o.a. functieverbreding, VAB (vrijkomende agrarische bedrijven), thuisverkoop, huisvesting van seizoenarbeiders) en het integraal bekijken van verschillende gebiedsprocessen, waarbij met name gewezen wordt op de impact op en opoffering van landbouwgrond voor andere doeleinden.

Omdat het kommengebied hoofdzakelijk agrarisch gebied zijn de agrariërs een belangrijke gesprekspartner bij het verkennen van toekomstige ontwikkelingen.

23. Informatienota B&W Kijk op Agrarisch Beuningen

Dit document betreft een informatienota voor B&W behorende bij het document “kijk op agrarisch Beuningen”. De memo bespreekt de kernboodschap en wat de agrarische sector vraagt aan de gemeente, hoe dit zich verhoudt tot het gemeentelijk/regionaal beleid en een advies hoe dit verder te brengen.

De memo bevestigt met de constatering dat er veel speelt en dat nu het moment is om met agrariërs om tafel te gaan. De vraag van de agrarische sector om beleid ten aanzien van een toekomstbestendige agrarische sector sluit aan bij het speerpunt uit de Omgevingsvisie om de agrarische functie als drager van het landschap te behouden.

Daarnaast wordt geconstateerd dat door GMR en provincie voor veel opgaven gekeken wordt naar locaties die nu agrarisch zijn. Daarom benadrukt de memo het belang van een integrale visie in GMR-verband op het buitengebied en het toekomstperspectief van de agrarische bedrijven.

De suggesties van de werkgroep sluiten redelijk goed aan bij de Omgevingsvisie, stelt de memo. De gemeente wil het gesprek aangaan en de agrarische sector betrekken bij de verdere visievorming. Ook wordt het aanstellen van een accountmanager agrarische ondernemers als een goed idee beschouwd. Er worden drie stappen benoemd:

- In de GMR de inpassing van de agrarische sector in samenhang met de andere opgaven bespreken
- Parallel daaraan is het van belang om in de komende tijd in gesprek te blijven met (een vertegenwoordiging van) de agrarische sector in de gemeente Beuningen. Er zal een vervolggesprek moeten plaatsenvinden met wethouder economie en accountmanager. In dat gesprek moet aandacht gegeven worden aan de vraag uit de visie “Kijk op agrarisch Beuningen” en de planning en aanpak voor de komende tijd besproken worden. Zodat iedereen weet waar men aan toe is.
- In omgevingsprogramma’s wordt de visie in samenhang met de andere beleidsvelden verder uitgewerkt.

Er wordt met name benoemd om het gesprek aan te gaan en de neergelegde Kijk op agrarisch Beuningen mee te nemen naar de regio en in de uitwerking van omgevingsprogramma’s.

24. Landbouwvisie ZLTO Rijk van Nijmegen

In dit document beschrijft de agrarische vereniging ZLTO haar visie voor de landbouw in het Rijk van Nijmegen en de rol van agrariërs voor de aankomende jaren. In het algemeen wordt vooral aangegeven dat agrariërs mee willen praten over de oplossingen voor de grote opgaven die de aankomende jaren een rol spelen in de regio, zoals stikstof, natuurherstel en water/bodemkwaliteit.

In het document wordt ook specifiek aandacht besteed aan de gemeente Beuningen. Hierbij is aangegeven dat veel van de agrariërs in het gebied tegenwoordig aan de slag zijn met multifunctionele en/of brede landbouw (terras, kinderopvang, lokale afzet, etc.). Daarnaast is aangegeven dat het aantal boeren in de regio laag is (circa 1% van de bevolking) en zal blijven dalen in de aankomende jaren, waardoor reductiedoelstellingen voor klimaat en natuur waarschijnlijk gehaald worden, zonder dat ingrijpen nodig is.

Als belangrijkste opmerking wordt aangegeven dat er nog onzekerheden bestaan rondom beleid vanuit de gemeente en regio. Daarom wordt sterk aangeraden boeren te betrekken in gesprekken om gezamenlijk tot meerwaarde te komen. De agrariërs kunnen een belangrijke rol spelen in water en bodem kwaliteit, klimaat- en energievraagstukken, landschapskwaliteit, en de lokale economie.

In dit document wordt in grote lijnen de visie van ZLTO besproken. Daarnaast wordt specifiek voor Beuningen beschreven wat de visie tot 2030 moet zijn. Het belangrijkste punt daarbij is dat agrariërs onzekerheden ervaren vanuit de gemeente en de regio over het totaalplaatje van visies en opgaven voor het gebied. Daarom wil ZLTO dat agrariërs actief betrokken worden in de gesprekken over oplossingen en doelstellingen, zodat gezamenlijk meerwaarde gecreëerd kan worden.

25. Andere externe relevante ontwikkelingen kommengebied

Naast wat in externe documenten opgeschreven is aan visie, is er ook een aantal (‘externe’) ruimtelijke ontwikkelingen bekend die invloed hebben op het Beuningse kommengebied. Deze worden hieronder opgesomd:

- **Locatie voor een middenspanningsstation** waar door Liander in dit gebied naar wordt gezocht.
- **Windmolens gemeente Wijchen** die aan de zuidzijde van de gemeente aan de gemeentegrens worden ontwikkeld.
- **Ontwikkelingen snelwegen A73 en A50** waar rekening wordt gehouden met eventuele toekomstige verbredingen.

Deze ontwikkelingen dienen in acht te worden genomen bij het opstellen van het Ruimtelijk Kader voor het kommengebied.

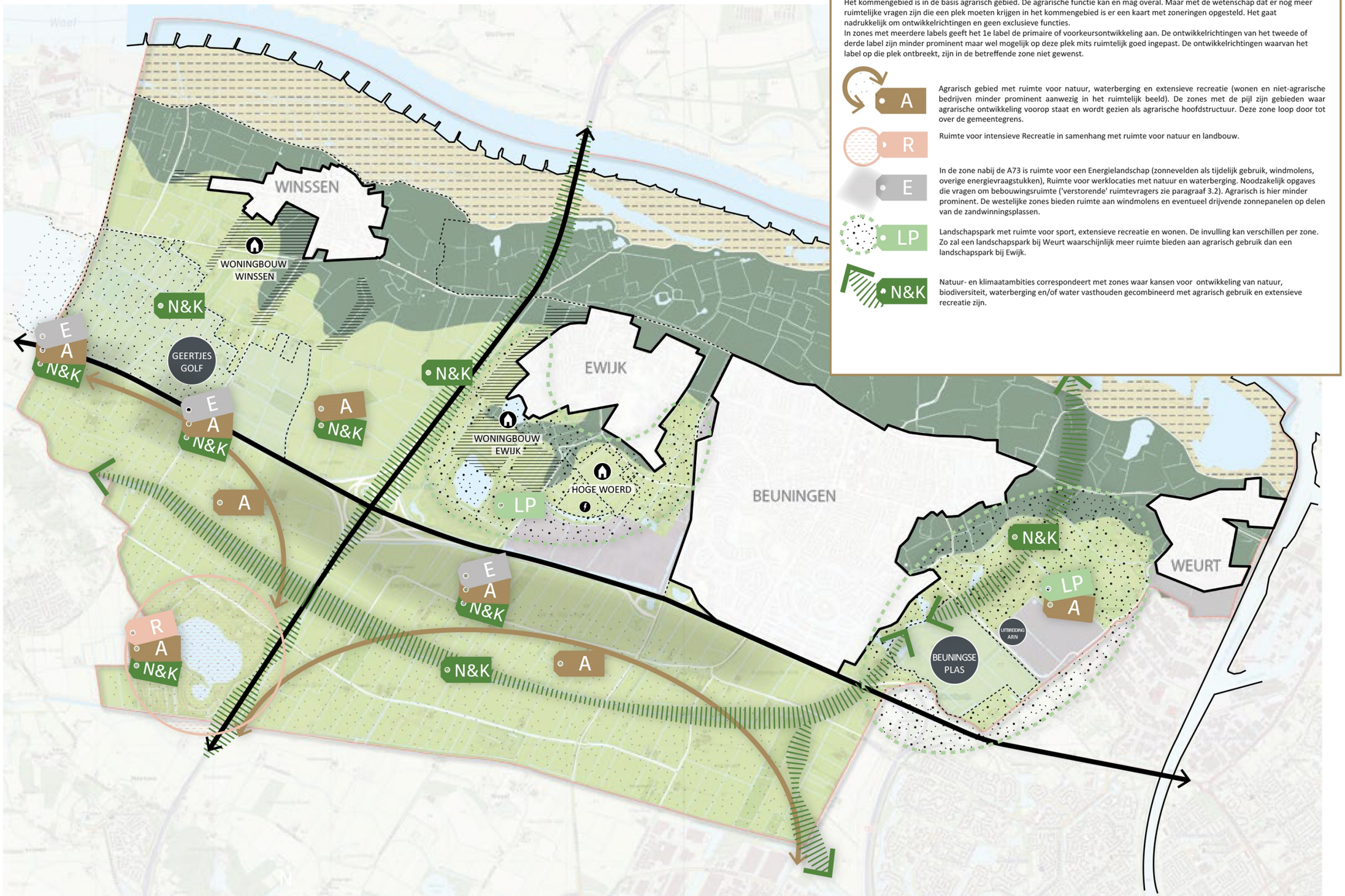
Bijlage 2: thematisch schema kommengebied Beuningen

Thema's	Ambities	Schuurt met	Kansen	Uitgangspunten vanuit beleid	Relevante beleidsstukken	"advies" / "denkrichtingen"
Landbouw	▪ Combinatie met (kleinschalige) recreatie en toerisme binnen bestaande erven/bebouwing (enige functieverbreding) ▪ Lokale kringloop versterken ▪ Schaalvergroting in de landbouw is realiteit, maar wel graag met behoud van huidige landschapsschaal.	▪ Ruimtevraag vanuit andere sectoren zoals woningbouw, energie (vooral zon op veld), mobiliteit en (niet agrarische) bedrijven gaat ten koste van agrarische bedrijven. Waterbergende functie (soms) ▪ Woningbouw: spuitzones en hindercirkels	▪ Bij verdwijnen landbouwgrond voor andere doeleinden agrarische ondernemers laten profiteren van herverkaveling en aangepaste ontsluitingen ▪ Verbreding, meer variatie in functie mogelijk maken ▪ Functieverandering bij laten dragen aan andere ontwikkelingen ▪ Groen/blauwe diensten door agrariërs ▪ Groene mantel combineren met 3m strook bij watergangen	▪ Behoud ruimte en functionaliteit bestaande bedrijven. ▪ Ruimte (fysiek en functioneel) voor ontwikkeling en innovatie	▪ Gebiedsvisie ▪ Landbouwvisie ZLTO Rijk van Nijmegen ▪ Kijk op Agrarisch Beuningen	▪ Uitbreiden VAB-mogelijkheden / functieverbreding → belangrijk daarbij om ook iets te geven. Ontwikkelruimte mag ook om investering in het kommengebied vragen. Bijvoorbeeld door het oprichten van een landschapsfonds waar boeren of andere ondernemers een bijdrage in storten bij omvorming/ontwikkeling. ▪ Ontwikkelingen moeten een dienst leveren aan de omgeving. Anders kan het wellicht beter elders in de gemeente.
Thema's	**Ambities**	**Schuurt met**	**Kansen**	**Uitgangspunten vanuit beleid**	**Relevante beleidsstukken**	**"advies" / "denkrichtingen"**
Landschap en biodiversiteit	▪ De ambities op het gebied van landschap en biodiversiteit zijn in overeenstemming met de provinciale karakterschets van het kommengebied en de provinciale en regionale ambities op het gebied van landschap. ▪ Toevoegen van structuren langs wegen of wetering conflicteert niet automatisch met de kenmerkende openheid. ▪ Versterken groenblauwe dooradering met respect voor kenmerken openheid en kavelstructuur.	▪ Verschil van inzicht tussen gemeente en agrariërs over wat nodig en/of wenselijk is qua ruimte voor landschap en biodiversiteit. ▪ Vergroten van biodiversiteit versus / in combinatie met behouden van gelijke agrarische functies ▪ Energie (wind en zon) (potentieel) ▪ Geen gemeentelijk grondeigendom, dus weinig mogelijkheden om echt regie te voeren	▪ agrariërs betrekken bij planning, realisatie en beheer groenblauwe dooradering ▪ Versterken kommengebieden als groene zone ▪ Groene mantel combineren met 3m strook bij watergangen ▪ Agrarisch natuurbeheer over langere termijn (maar kwetsbaar i.v.m. "waan van de dag" en individueel belang)	▪ Versterken van de landschappelijke structuur middels laanbeplanting langs de doorgaande wegen ▪ Biodiversiteit en natuurwaarden toevoegen langs de weteringen (lokaal gecombineerd met opgaande beplanting)	▪ Gebiedsvisie ▪ LOP ▪ Groenbeleidsplan ▪ Streekgids Land van Maas en Waal ▪ Toetsingskader Historische Linten Ewijk	▪ Kies een richting, zorg voor een duidelijk ontwikkelperspectief en continuïteit. ▪ Versterken van landschap en biodiversiteit als wisselgeld vragen bij ontwikkelingen – en dit opnemen in beleid

Thema's	Ambities	Schuurt met	Kansen	Uitgangspunten vanuit beleid	Relevante beleidsstukken	"advies" / "denkrichtingen"
Recreatie en toerisme	▪ Ontwikkelen recreatief netwerk en betere verbinding tussen de dorpen en Het Broek ▪ Vergroten biodiversiteit en groenblauwe dooradering	▪ Ruimte vraag (biodiversiteit, landschap, fietsstructuur) versus landbouw	▪ Het Broek biedt goede kansen voor het combineren van recreatie en toerisme met het vergroten van biodiversiteit en landschappelijke kenmerken. ▪ Functieverbreding bij bestaande agrarische bedrijven	▪ Extensieve recreatieve voorzieningen op/bij bestaande agrarische bouwvlakken	▪ Gebiedsvisie ▪ Visie recreatie & toerisme ▪ Omgevingsprogramma recreatie & toerisme buitengebieden	▪ Focus ligt meer op knelpunten oplossen/verbeteren dan op ontwikkelen nieuwe (wandel en fiets)routes
Thema's	**Ambities**	**Schuurt met**	**Kansen**	**Uitgangspunten vanuit beleid**	**Relevante beleidsstukken**	**"advies" / "denkrichtingen"**
Energie	▪ 5 windturbines en 4 zonnevelden in ontwikkeling ▪ Toekomstige ambities? ▪ Netversterking – uitbreiding hoog- en/of middenspanning stations	▪ Landbouw – niet nog meer grond innemen ▪ Risico bij toevoegen woonfuncties, vanwege veiligheid/milieuhinder-aspecten kunnen energie en wonen mogelijk botsen (= aandachtspunt bij ruimhartig toestaan omvorming naar woningen bij vab's)	▪ Landbouw – biogas – monovergisters → vraagtekens bij monovergisting. Wat is de robuustheid van zo'n systeem als het aantal agrariërs juist afneemt? ▪ Duidelijk kans is om vraag en aanbod van energie in dit gebied bij elkaar te brengen. Er is straks heel veel aanbod van energie in het gebied (energie-efficiënt om hier grote energie-vragers ruimte te bieden) ▪ Kansen voor waterhuishouding i.c.m. energie?	▪ Visie wordt geëvalueerd en daarna geactualiseerd	▪ Gebiedsvisie ▪ Energievisie Energiek Beuningen	▪ Zonnevelden en windmolens staan vast, onderstation lijkt ook met grote waarschijnlijkheid in kommengebied te landen. Dit alles maakt dat het kommengebied ook bekeken zou kunnen worden als een gebied waar de nadruk verschuift van dominant agrarisch landschap naar een 'energielandschap'. Dat betekent minder landbouw. Energielandschap kan dan de drager worden voor landschapsontwikkeling

Thema's	Ambities	Schuurt met	Kansen	Uitgangspunten vanuit beleid	Relevante beleidsstukken	"advies" / "denkrichtingen"
Mobiliteit	▪ Ontsluiting nieuwe woonlocaties, o.a. nieuwe ontsluitingsweg Ewijk ▪ Uitbreiding fietsroutes tussen de dorpen en het kommengebied (Druten, Groene Heuvels) ▪ Mobiliteitshub op- en afrit A73 met kansen voor P&R ▪ Toekomstige verbreding A50? ▪ ….	▪ verschillende sectoren willen de fietsstructuur in het Kommengebied verbeteren (recreatie, mobiliteit, landbouw, landschap). Maar tegelijkertijd levert het verbeteren van de fietsstructuur knelpunten op. Het ontwikkelen van vrij liggende fietspaden als voorbeeld. Dit kost ruimte. Ruimte die niet beschikbaar is. Want in de huidige berm willen we biodiverse bermen en/of laanstructuren ontwikkelen. En de agrariërs kunnen/willen geen grond meer verliezen. ▪ Nieuwe rondweg/ontsluiting Ewijk zuid kan een aanleiding zijn voor andere niet agrarische ontwikkelingen in dit gebied. Deze ontwikkelingen conflicteren met belangen van landbouw en landschap.	▪ Verbeteren langzaamverkeer routes als faciliterend voor andere wensen (recreatie, gezonde leefomgeving, beleving landschap)	▪ Vergroten verkeersveiligheid door het verlagen van snelheden en het aanpassen van wegen en kruispunten. ▪ Nadruk op gezonde mobiliteit met aandacht voor fiets- en voetgangers ▪ Toekomstbestendige mobiliteit - mobiliteitshub	▪ Gebiedsvisie ▪ Mobiliteitsvisie ▪ Mobiliteitsplan	▪ Ontwikkelingen vanuit mobiliteit kunnen aanleiding zijn voor andere ontwikkelingen. Aanleg van een weg maakt een gebied meteen aantrekkelijker voor andere ontwikkelingen op gebied van bedrijvigheid, wonen of energie.
Thema's	**Ambities**	**Schuurt met**	**Kansen**	**Uitgangspunten vanuit beleid**	**Relevante beleidsstukken**	**"advies" / "denkrichtingen"**
Woningbouw	▪ Structuurmodel Winssen – uitbreiding bebouwing tot aan Van Heemstraweg en verdichting aan de linten ▪ Structuurmodel Ewijk – nieuwe woonbebouwing tussen Ewijk- A73 en A50 ▪ Ontwikkelingen bij Weurt nog niet duidelijk	▪ Landschap en recreatie - Bij Winssen zuid en Ewijk zuid zal het karakteristieke contrast tussen oeverwal en komgronden vervagen als gevolg van de geplande woningbouw. ▪ Vista's en groene doorkijkjes uit visie Historische linten Ewijk staan onder druk door de ontwikkeling van bebouwing Ewijk zuid ▪ Woningbouwambitie beperkt bestaande agrarische bedrijven (i.i.g. Ewijk zuid en mogelijk lokaal bij linten Winssen)- daarom is het resterende kommengebied als landbouwzone extra belangrijk. En dus niet geschikt voor toevoegen losse woningen. ▪ Toevoegen losse woningen buitengebied mogelijk schurend met energie opwek (m.n. wind).	▪ Groenstructuur Ewijk zuid ontwikkelen in relatie met visie Historische linten Ewijk ▪ Groenstructuur Winssen zuid en Ewijk zuid ontwikkelen passend bij het karakteristieke contrast tussen oeverwal en komgrond ▪ Woningbouwontwikkeling kan ook bijdragen aan versterken kwaliteit van landschap en recreatieve routes in de directe omgeving.	▪ Structuurmodel Winssen – uitbreiding bebouwing tot aan Van Heemstraweg en verdichting aan de linten ▪ Structuurmodel Ewijk – nieuwe woonbebouwing tussen Ewijk- A73 en A50 ▪ Ontwikkelingen bij Weurt nog niet duidelijk	▪ Gebiedsvisie ▪ Toetsingskader Historische Linten Ewijk ▪ Motie 10 puntenplan wonen ▪ Panorama 2040 omgevingsprogramma Woningbouw ▪ Omgevingsprogramma woningbouw o Structuurmodel Winssen o Structuurmodel Ewijk	▪ Kommengebied tussen Weurt ten Beuningen vraagt om een integrale gebiedsgerichte aanpak die de ruimtevraag voor woningbouw in balans brengt met de andere functies in dit gebied.

Bijlage 3: Kaart – Ruimtelijk kader kommengebied

Het kommengebied is in de basis agrarisch gebied. De agrarische functie kan en mag overal. Maar met de wetenschap dat er nog meer ruimtelijke vragen zijn die een plek moeten krijgen in het kommengebied is er een kaart met zoneringen opgesteld. Het gaat nadrukkelijk om ontwikkelrichtingen en geen exclusieve functies.
In zones met meerdere labels geeft het 1e label de primaire of voorkeursontwikkeling aan. De ontwikkelrichtingen van het tweede of derde label zijn minder prominent maar wel mogelijk op deze plek mits ruimtelijk goed ingepast. De ontwikkelrichtingen waarvan het label op die plek ontbreekt, zijn in de betreffende zone niet gewenst.

A – Agrarisch gebied met ruimte voor natuur, waterberging en extensieve recreatie (wonen en niet-agrarische bedrijven minder prominent aanwezig in het ruimtelijk beeld). De zones met de pijl zijn gebieden waar agrarische ontwikkeling voorop staat en wordt gezien als agrarische hoofdstructuur. Deze zone loop door tot over de gemeentegrens.

R – Ruimte voor intensieve Recreatie in samenhang met ruimte voor natuur en landbouw.

E – In de zone nabij de A73 is ruimte voor een Energielandschap (zonnevelden als tijdelijk gebruik, windmolens, overige energievraagstukken), Ruimte voor werklocaties met natuur en waterberging. Noodzakelijk opgaves die vragen om bebouwingsruimte ('verstorende' ruimtevragers zie paragraaf 3.2). Agrarisch is hier minder prominent. De westelijke zones bieden ruimte aan windmolens en eventueel drijvende zonnepanelen op delen van de zandwinningsplassen.

LP – Landschapspark met ruimte voor sport, extensieve recreatie en wonen. De invulling kan verschillen per zone. Zo zal een landschapspark bij Weurt waarschijnlijk meer ruimte bieden aan agrarisch gebruik dan een landschapspark bij Ewijk.

N&K – Natuur- en klimaatambities correspondeert met zones waar kansen voor ontwikkeling van natuur, biodiversiteit, waterberging en/of water vasthouden gecombineerd met agrarisch gebruik en extensieve recreatie zijn.